

עניני ראש חודש

(חס) טעם. מה שנוסגין לומר ג' פעמים שלום עליכם אחר צרכי הלנה. כי הקטרוג הראשון (שכח ספך שלום) כ"י ע"י הלנ"ה שאמרה א"ח לשני מלכים וכו' והנה צרכי הלנה אנו מצרכין שחמלל פגימת הלנה ובמסרה חסי' אור הלנה כאור החמה ויסי' שלום וגר זאב עם כבש וגמר עם גדי וכו'. ע"כ אנו אומרים זה לזה שלום עליכם. והנה למע אומרים ג' פעמים. על פי מה שכתב שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מבשול. שהוא פ"ד שאמרו ז"ל ימים שנים רבים שלשה א"כ לשון ריבוי מורה על מספר שלשה. וי"ש שלום ר"ב לאוהבי תורתך כששלום הוא בריבוי להם סיינו ג' פעמים אז ואין למו מבשול. ע"כ אומרים בחידוש לבנה (שכל המאורעות הם על ידו כי הוא הגלגול היותר קרוב אלינו) ג"פ שלום אז אין לנו מבשול. (בני יששכר). וע"י מ"ח סימן חכ"ו ס"ק י"א :

(חסא) עוד טעם. משום שקיטרוג הראשון הי' בא"ח לבי מלכים צכר אחד ע"כ. אומרים שלום עליכם שלא יסין קיטרוג. ומשיב ג"כ ג"פ. פ"מ עם כבש האר"ז"ל :

(חסב) טעם. שאין מקדשין הלנה אלא בלילה. משום דשרגא צמיכרא למאי מהניא. ועוד שהגבול הלנה צלילה דכתיב את הירח וכוכבים לממשלות בלילה. ספר הכניא חיקן ל"א :

(חסג) טעם. שאומרים ערינו אחר קידוש לבנה. משום שפני יכושע כפני לבנה ועלינו חיקן יכושע כשכבש עיר יריחו. ומחס עם קטנתו הוש"ע למפרע. ע'. "עלונו. ש". "שלא הם. ו". "ואנחנו כורעים. ה". "הי' הוא אלכינו. א"ר סימן קל"ב סק"ג צבס הכלבו :

(חסד) טעם. שנוסגין לנער בבני בנדיהם. אחר קידוש לבנה. לנער הקליפות שנתעוררו ע"י קטרוג הלנה. עמק צרכה. ובסידור האר"ז"ל כחב שינער שולי כנפי ליתח כי הוא נגד מלכות. כחב הט"ז ס"י חכ"ו סק"ד צבס ספר שושן סודות דמתחלה מסתכל בלנה ואח"כ מסתכל למטה וי"ו בצרכה. וע"ל סע"י חשכ"ה :

סימני המועדים

לעולם לא כד"ו פסח. ולא גח"ו טזרח. ולא אד"ו ר"ה. ולא אג"ו יוס הכפורים. ולא זב"ד פורים. לא בר"ו פסח. אנו פוסל"ן ס"י כד"ו לפסח

"י' ובשלישי הגזרים על מרדכי אלפס צרכות פ"ח כחז דאס אין לו אלא אחד צבע קידוש הלנ"ה טחן שלום לחזירו ג"פ. עוד כתב דאס מנצך נחול יש לו ללבוש גנה שנה : כתב א"ר ס"י תר"צ סק"ז וז"ל כחב צבוק ספר אורח חיים סיפר לי החסיד מהר"י מייזלי"ש יעשה צ"ח שפגע צו כותיס בלילה ור"ו להרגו וציקש מהם שיניחנו לעשות ה"זה אי קודם ינחו. והלנה היתה צחידושה וקדשה צפניהם ככומי גדול'. ונעשה לו עם כשד"ג וקס"ן ג"פ כמנהג ונשאו הדום ונילל מהם. וגם שונעתי שמי שמקדש הלנה מיום שיקדשה לא ידחוג שינעם צאמו המודש תאוחו היום ואלך ע"ש :

לפסח. מפני שאם יצא פסח ביום שני. יצא יום הכפורים ביום ששי ולא יוכל לסייג בששי משום מחיל. שאם ימות מת בשבי יעמוד שני ימים יום הכפורים וסנה ייסריח. וכן אם יצא פסח ביום ד'. יצא יום הכפורים ביום ראשון ואיכא משום מחיל. וכן אם יצא פסח ביום ו'. יצא יום כוסענא רבא בשבת ותחזקת ערבה מפני שאינה דומה שבת. אבודרסס:

סימן רב"ל מועדי השנה

א"ת. ב"ש. ג"ר. ד"ק. ה"ץ. ו"ב. פ"י יום ראשון של פסח יסוד פ"י באב והסימן א"ת. ויום שני של פסח יסוד שבועות והסימן ב"ש. ויום שלישי של פסח יסוד ראש השנה והסימן ג"ר. יום רביעי של פסח יסוד יום קנין התורה והוא בממת חורב והסימן ד"ק. ויום חמישי של פסח יסוד צום כפור והסימן ה"ץ. ויום ו' של פסח יסוד פורים שעבר בלוחה שנה והסימן ו"ב. פס. ולעולם ביום שישי פורים יסוד ל"ג בעומר וסימן פל"ג. אר"ח ס"י תכ"ד ס"י א':

עניני פסח

(חסס) טעם. שאמ"ל שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח ל' יום. ע"ד שכתב הרב חסד לאברסס זללה"ס כי בכל שנה ל' יום קודם לפסח כקצ"ה עושב לישראל משום פנים ברוב חסדיו ומחיל לכוניא נפשוהס מהיכלות כעומהס מעט מעט שיעור חלק א' מלי בכל לילה. וזהו ג"כ הטעם. למס שאמ"ל בניסן נגאלו ובניסן עהדין ליגאל כי בניסן סס מוכניס שכבר בלי יום קודם הפסח ילאו חלק נפשוס מרבות הסט"א ובליל פסח סס בני חורין וסס מעוהדין לגאולס. לב דוד לכגאון הקדוש הדיא זלוק"ל:

(חסו) טעם. שנקרא ניסן אביב. אוחיות א"ב י"ב. שכוה אב לייצ מדשים. בינת משס לרוב הלדיק הקדוש מ"מ דק"ק קאזניץ:

(חסו) טעם. שאין ניפלין על פניסס בכל חודש ניסן. מפני שיי"ב נשיאים הקריבו י"ב ימים וכל יום הקרבן ס"י יו"ט שלו ואח"כ ע"פ פסח ואח"כ. א"כ רוב החודש בקדושה לפיכך עושין כולו קודש. " צ"י ס"י תכ"ט:

טעם

בעולה לכאז השייטס מהרב הלדיק הקדוש מהר"י מרוזין זלוק"ל לומר בשעת קידוש הלכני אחרי אומרו. כך לא יוכלו כל אויבי לגוע צי לרעה ג"פ. יאמר בכל פעם ולא יס"י לי כאז שייטס:

(*) בספר אגרא דכלס (פקודי) כתב שס הרב הלדיק סקי מהר"מ זלוק"ל דבאותן הי"ב ימים הראשונים דניסן ימי הקרבת הנשיאים. הנה כח כללי ליי"ב חדשי השנה כל יום רוח למדש שסס. וזכי הלאות יכולין להתנגן בכל יום איזה מלודעות יהי בחודש אשר נבד היום ההוא. וכצד אדומ"ר הרב הקדוש מוהר"ר יעקב יצחק ס"י כותב ברוב קדשו בכל יום עת יהי בכל מדש כנודע הדבר לחזקתו קודש. ובאותו השנה שחבקט צישיצה של מעלת בחדש מנחם לא כתב רק עד מנחם והענין הוא נפרסס:

(חסה) מעם. שקורין בשבת שלפני הפסח שבת חגדרול. מפני שלקחו כ"א ע"ה לפסחו לשחוט חלכוכס ואוחו שנה ס"י עשור לחודש שבט (מ"י שבת דף פ"ז ע"ב) ולא ה"י רש"אין לומר להם דבר כדאיחא במדרש רבא פ"י נח בשלקהו פכחיסן באוחו שבת תחבולו בכורות אומות העולם אלל ישראל ושאלום למח ס"י עושין כך אמרו להם זבח פסח הוא לכו שיהכרוג צפורי מזרים הלכו חלל חבויכס וחל פרטס לבקש ממנו שישלחו ישראל ולא ראו ועשו בכורות מלחמה וסדרגו מהם כרבה ס"ד למכס מזרים בכוכריכס. ור"ה לפי טעם זה ס"י ל"י למיקרן לכונוכו יומי דמעשור לחודש עד ערב הפסח ימים גדולים דככולס נעשה נס. וי"ל שטיקר כ"ס ס"י כסתחלת שאו ס"י עיקר קה"ין ש"י סמזרים חלל אחר שעבר ק"וס כר"שון כ"ון דדשו דשו. כ"י ס"י ח"ל. והא שא"ן קובעין יו"ט בעשור לחודש אפ"י חל כחול מפני שקבעו צו חגיגה שנתה צו מרים. מ"א ע"ס :

(חסט) עוד מעם. לפי שמאחרין ס"ע שבט שלפני הפסח לשמוע סדרטה עד אחר חג"ה סמוך למנחה עד שדורשין ע"ס סלכות ביטור וסלכות שמירת סמ"ה סלכות מלאכה יו"ט סלכות חולו של מועד סלכות עשיית ליל ערב פסח ועוד כדי לספר נבוכות חלכוכס ח"ך צלו חבויכסו במזרים ח"ן סוליאס בחועפות ראש לו וקרע לנו חת ס"ס ולספר ולדרוש בקסל חת כל אשר עשה ומוסך סרבה והעם ח"ן כפעדין לבחיסן עד שישמעו שיגמור כ"י מפני משך זה כראה כע"י ס"ס ס"וס גדול וארוך יוחר מ"וס אחר. וע"כ קראו לשבת זה שבת הגדול כ"ולא כדבר חתה אומר צום הגדול. צומא רבא. לפי שכל ס"וס סן עומדין ככס"ג לסחלל ס"וס ארוך ויגדול ומכ"ג כ"י ח"ס כשא"ן סולגין לכ"ן ולכ"ן כל ס"וס חלל יושבין במק"ס אחר וא"ן להם מה לעשות מכ"ג לומר כמס זה ס"וס גדול. שבי"י כלקט סלכס ככ"ס :

(חסע) עוד מעם. לפי שס"א שבת ראשון ככ"סו ישראל למ"ה. פ"ר"ס ס"י ח"ל : (חסח) עוד מעם. דס"ס וכס"ה"ם לב"ס כמאדרת חשבת כח"ה סקבלס עמחר"ך יומ"א ככ"א ד"ו"ס ע"כ נקרא ג"כ שבת"ה וסאפיקורס"ס ט"וי"ס מאמינים בקבלת חורה ככ"ע"פ נחפיקרו כ"ס. וכ"ס סדכ"ה ע"וי"ס עשו ח"יל לפרסס סדכ"ר ולכ"ול"א מלב סמינים ע"כ ג"ס ז"ח עשו לסיכ"ר וקראו לשב"ית שלפני הפסח שבת הגדול מכלל דאיכ"ה שנת קפ"ן כשנוע סכ"ח ס"ינו יו"ט כר"שון ש"ג פסח שנקרא ג"כ שבת"ה ששביח"ה ס"א קט"ן מסביח"ה י"ס סשנת. (כ"י יסכ"ר) : (חסצ) מעם. דמפע"ר"ן וערבה בשבת הגדול. מש"ס דכתיב כ"ס ה"ה: אכ"י שולח לב"ס את אליהו וגו'. סכ"א דומס לבשורת מש"ס סג"ול"ס כמזרים וס"י מע"ן סמאורע ככל שבת הגדול. ואוח"ס שא"ן מפע"ר"ן וערבה חלל כשחל שבת הגדול כע"ס. ע"ס אחר"ס"א ס"א. מש"ס דכתיב כ"ס כ"ול"ו ח"ה סמק"ר חל

פ"י כ"ה סמק"ר כ"וס סח"ד"ס כר"שון כ"א"ר לח"ד. כ"ול"ל כק"ור כ"א לח"ד סר"שון. כ"ק ד"ל"ס כ"יל י"ס כר"שון ח"א ע"ד כל סח"ד"ס כר"שון. וי"ש כ"וס חחור"ש כר"שון. כ"ל כ"ל"ס י"ס סכ"א ע"ד סח"ד"ס כר"שון כ"י"ע כ"א"ר לח"ד :

אל בית האור וגוי דסיינו ביטור המעשר בשנה רביעית דשמיטה חמן כביטור לא ה"י אלא בע"פ כמו שפי' רש"י בפרשה כי חבא כי חבלה לעשר וגוי. " לכות ס"י ח"ל :

(חעג) מעם. למנסג שברג דורש בשנה הגדול ובשנת חשונה . משום שנתה שכוליאנו ממזרים ה"י משה דורש לפני בני ישראל בשנת שלפני פסח הלכות הפסח כדליתא במדרש . וגם ליתא בשנה שהחכם יוצג דורש סקב"ס מכפר עונותיהם של ישראל וע"כ דורשין בשנת חשונה . " בני יששכר :

(חעד) עוד מעם. כי לכוותינו בעו"ה שס פזורה בעיירות וכפרים וקודם שנת הגדול ושנת שיבס מתקבלים אל סעיר וקהלה שברג בש וחונים שס כל ימי סהג לכן כניחו סדרבה עד עת קיבוץ נדחי ישראל. מחליה כשקל ס"י חכ"ט ס"א וע"י לעיל סעי' ח"ג :

(חעס) מעם. שנהגו לשפוך מים לוננים על הכלי אחר סגעלס. דליתא בזבחים בפרק דס חטאת דף ל"ז מריקס בחמין ושמיטה בלוגן כ"י מירי דהוס חגיטולי גויס מדמינון לקדשים . (רקח). ובס' לקוטי מסרי"ל כתב . הטעם. כי ע"י סגעלס פולטת הכלי מה שנלטה ונשאר ספליטס על הכלי לכך צריך שמיטה . וע"י חק יוסף ס"י חכ"ב דנדיטבד חין קפידא חף שלא שטף כלל . וע"י חוס' ע"ז דף ע"ו ע"א דר"ס מכאן :

(חעו) עוד מעם. שנסגו לשפוך מים לוננים על הכלי אחר סגעלס. כדי שלא יחזרו מי סגעלס ויבלטו בכלי . מסרי"ל :

(חעז) מעם. שאסור להגעיל טוב כלי בן יומו אפי' קודם שעה ס' . (וגם יש במים ס' . מסרי"ל. וע"י בחר סיטב ס"י חכ"ב ס"ק י"ד) . משום גזירה דכלי של איסור דלא מחני ל"י סגעלס כ"ז שסוף ב"י שחוזר וכולע ממי הגעלה דלא שייך בו נ"ט בני"ט. " " " " " מ"א ס"י חכ"ט סק"ט :

מעס

*) ובהירדושי הגהות מהגאון מהרי"ט כ"ז ס"י ח"ל כתב שראה בפנקס אשר בברכ"ג ישנה ה"ה לבוב שאומרים הפירה וערבה חף כשאינו חל צע"פ . וכ"כ מהר"י עמדין ז"ל . נסידור דלא כש"ה . וכתב וכן חגי טוהב ע"ש :

יבספ" ונעשה רב להגר"ח דנכל שנת הגדול יפטיירו וערבה . וכשחל צע"פ לא יאמרו וערבה : " " " וע"י מ"א סימן ר"ל וז"ל סדר הדפסה להורות חוקי אלהים זאת תורותיו ולהכניס יראת שמים בלוצס ולא כמו שטהנין עכשיו . וע"י ח"ר שס שכתב שס הצ"ה וז"ל מקדוץ נחפשי לדרוש כל דרשות צאגדה ולא צדיקים כל עיקר נגד דת תורתנו דעיקר הדרשה צריך להורות הלכות שנת איסור והיתר גם להמשיך לצס צאגדה המדריכין לירחת ד' לא שיכוין להראות שהוא חכם לדרוש ונאמר או פסוק ע"כ . עוד כתב ואולי עמה כיון שיש ספרים לע"ס שיכולים כולם לקרות סמכו לדרוש הכל צאגדה וחי"ט יזהר לדרוש גם ק"ת דיין והוכחה ע"ש :

***) ואפי' השלמות ישפסף יפה וישהא אחר השפסף ועל"ע שלא יהיו צ"י ויהיו נמנצין מן המים לוננין שמה ילעגנו מהס הרוחתין ויזהר לשפוך עליהם צדיקות ולא ע"י זריקה צחיר דזה לא מייחס עירוי ויזהר שיפסף מן הכלי שנישל בו המים ולא ישאוב עם כלי אחר מהקדירי' ולערות עליהם להגעיל דזהו מוקרי כ"ש . מ"א ס"י חכ"ב ס"ק ע"י . וע"י ח"ז שס ס"ק י"א ח"ל הגסיס ניהגות שלא להשתמש בקדירה ששופכין רוחמין על האבן שמשפידין

(חמה) מעם. שאסור להגעיל כלי חגז לאכול בו בשר או איפכא. משום שאם
יעשה כן לעולם לא יהי לו רק כלי אי ויגעילנו כל פעם שיסתמם
בו חה אסור דלמא אחי למטעיי כדליתא בחולין דף ח' פ"ב. " עיי' מ"א
סי' הק"ט ס"ק י"ח :

(העט) מעם. שנוהגים להניח פתחיה חמץ במקום שימלאם בצדוק. כדי שלא ישכח
לבעל למחר משא"כ כשיש לו חמץ נזכר בזמן הביעור לבטל : " (
(פס) עוד מעם. שאם יצדוק ולא ימלא זמן מה יתראל סוב ויחייאש מן הצדיקם
ולא יצדוק עוד סיטב. " (חק יעקב סי' תל"ב ס"ק י"ד :

עטס

בו כלים מוטעם שהריח של חמץ נכנג ט. אין ריח ולא טעם דאין צו אסור כלל נפסח ע"ש.
 ועיי' חק יעקב סי' ה"א ס"ק כ"ה שכתו ח"ל ועו"ש צפפרי מנחה יעקב כלל כ"ג ס"ק י"ב
 נראה דיש צי טעמים לאסור מדינא דש"ס לכתחלה ונוהג של ישראל תורה הוא אך צדיענד
 ודאי דאינו אסור ע"ש :

" יש להזהר אם קונים כלי חרש חרשים אם טובלין אותן שלא לצדך עליהם רק טובלין
**בזל צרכה כי אין מחוייבים לצדך אלא על כלי מחכות ר"ל (וואב היין שבעללין קאן).
 למשל זהב וכסף צרל ונחשת ונדיל ועופת. (ליקוטי ענוק צרכה). ואזנ: חכמים תקנו
 סבילי לכלי זכוכית דכיון דהן טוים צנוקת לכלי צרל דאס נשאנדו יש להם תקנה סיכוי להתיכן
 עיי' סי' ס"ו ק"ב ס"א. ובשעת הדחק נותר לצנול כלי זכוכית בשלג אם הוא במקום אחד
 דעבילתו ודאי רק מדרבנן אבל לא כלי מחכות. חכמת אדם כלל ע"ג סעוף י"ט. ועיי' פתחי
 ספוני. סי' ק"כ סק"ג שכתב בשם שרת יצ"ץ סי' ס"ז דכלים הנאים ממדינת הים סנקראים
 פרגליין ודומין לכלי זכוכית אין לריכין סבילה לפי שדוע שעשייתן מן החול ומן האדמה וכלי
 פחכות אמודין צפרשה ואע"ג דשיעי פשי לית לן צה דהא כלי זכוכית שיעי טפי מינייהו ואי
 לא מוטעם דכי נשאנדו יש להם תקנה להתיכס דמש"ה ככלי מחכות שוינאו לא היו לריכס סבילי
 והני לית להו דך הקמתא ע"ש. ושמתעי מהרצ המניד האון דפה זיל שיחרו צבית המסקאור
 שמוכרים ה"ש והשכר עם הכלים לנכרי קודם הפסח להסביל את הכלים אחר הפסח (וראה
 שכתב שלא ימכרו להנכרי את הכלים רק יתנו לו הכלים בחורף שאלה) :**

" ובהגרות מנהגים כתב ח"ל גם אם לא מלא חמץ בצילה מ"מ ישרוף הקערה שצדק צח
לזכרון ציטול שני. ולכן אין צריך להניח חמץ כדי למלא כדי שיצרכו ציטול שני.
דהא צל"ס יצרכו ע"ש. טוב להיות אלא הצדק עשית ונר דולק צמוכה מלכל הר צנירו
ממש לתען יוכל להבניט הר צמורין אשר הם סמוכין לחלוטות מקום שחרות חולט. ואם אין
לו עשית לפחות יתן לנער ההולך ג"כ נר דולק ציד. יוסף אונן חות תשי"ג :

" (והאר"י ז"ל כתב מנהג זה ויניח פתחים והוא ע"פ סוד גדול. ועיי' ממלא השקל
סימן תל"ד ס"ק א' ח"ל והמון עם טועים וסובדים שאין הצדק רשאי לראות
אחרו חמץ שמשייך להכילתו כי לפי טעוהם כל חמץ שרואה הצדק בשעת הצדקי צריך לצטר
**ילכן מטעמים אחרו לכל ישתתפי עין הצדק וטע עיניהם מראות. והוא נחשדן ידיעת ע"ש.
 ועיי' מטה גשה חות חקרב דכתב ג"כ דל"ל להצניע החמץ שרובין לאכול :**

ואיר סי' תל"ב סק"ג כתב דצריך להצניע חמץ שדולה לאכול ואף אם ימלא אותו הצדק
אין קפידה צדק ע"ש. ואין צדקין כ"א צנר של סציה אבל לא צנר של חלג לפי
שמתירא שלא יסיף מוטע על הצדק ויטפס וגם אינו יקבל להכניסו יפה לחורים ולסדקים.
חור סימן תל"ג. ובשעת הדחק שאין לו ד' של שציה יצדוק לכתחלה צנר אחרונה דנשעת הדחק
צדיענד דמי ולאוד האצוקה אפילו צדיענד לא עשה חק יעקב עם סק"ה. וטוב ליחזר שלא
עסק בשתק צבילה עד שימאוד כל הנדקי כדי שישים לנו לצדק צדדים ובעליות וכלל מקום
שמתירא צ' חמץ. (אטורוס) :

עניני פסח

(חספא) עוד מעם. מפני שטיקני הביעור חמץ הוא ה"כ"ר. ולזה שהגינו לכהניח חמץ לכהרות שבדלתי יש בו עדיין עון וחמץ הוא ה"כ"ר כי אין צדיק בארץ אשר יעשכ טוב ולא יחמח. כי האדם שמחזיק עצמו שתיקן הכל בודאי לא התחיל לעבוד את ה' (" ולזה נוכחים לכהניח פחותי חמץ להרות כניל כי בודאי לא חיקן הכל. עבודה ישראל :

(חספז) מעם. שמברכין על ביעור חמץ. אע"פ שאינו אלא בודק ופי' לו לברך על בדיקה חמץ. לפי שבדיקה זו היא החילת הביעור ותכליתו גברי אין שבדיקה מלוא אלא הביעור מן הבית כל מה שמולא ונודע לו הילכך מברכין על ביעור. לבוש סו' חל"ב וע"ל סעי' כ"ה ולקמן סעי' חס"ק :

(חספג) מעם. שמברכין בעל ולא בלמ"ד לבער. מפני שהוא מלוא שאפשר להתקיים ע"י אחד מעבדיו אפי' שלא מדעתו שלא הקפידה החורב אלא שיבא החמץ מצוער מן הבית ואפי' ע"י אחר. לבוש סו' חל"ב :

(חספד) מעם. שנהגין לכהניח פתיחים קודם בדיקה חמץ. לפי כמו שיש עשרה עלולים שבקדושה ואלו כן. היות הקודש. אופנים. אראלים. חשמלים. שרפים. מלאכים. אליהם. בני אלהים. ברובים. אישים. כמו כן יש עשרה בהעומאה. כי את זה לעומת זה עשה חלקים והביאם הליזוי פי אחרי. ולכן הזכירה כחורב לנו אפי' תערובת חמץ ואפי' משכו כי חמץ הוא ה"כ"ר כידוע. ע"כ מניחין עשרה פתיחים חמץ נגד העשרה עמאים ולבערם מן העולם. בשם מקובלים ("

(חספה) עוד טעם. נגד עשר מכות שהביא הקב"ה על המצרים. ונגד עשרת דינים

" זהו ג"כ פי' הכתוב. אשר אין זה צום בודאי לא עלה עליו עדיין עול מ"ש. וכמו שזכרנו בחס"ק בחס"ק אחרת בל"ב לא הייתי מוכח בודאי הוא חטא ציבור כי הגאון הוא חטא ציבור. שם : " בספר עבודה ישראל לבעת הגדול פי' משאר"ל חורין הגבוהין שאין יד אדם מנעת שם וחורין הגמורים פחות. ומ" עפמים אינם לריכין בדיקה. שאל יאמר האדם איך אוכל לבדוק כל החטאים והעוונות שאין אני זוכר את כולם. לזה אמר חורין בגבוהין שאין יד אדם מנעת שם. ר"ל שאין זוכר אותם אין לריך בדיקה אלא האדם לריך לבדוק ולשוב בתשובה על אותן עוונות שהוא זוכר. ואותם שאינו זוכר ומחיל יהיו בטלים כי הקציה אומר את ה" זוכר עוונות הראשונים בודאי ה" מתחרט עליהם ושב בתשובה כמו שהוא מתחרט ושב על אותו שהוא זוכר :

ובספר ארע קודש לפי זכור כתב בשם ספרים שהעוונות והמנוח סכרים ונכתבים במלך האדם וזה נהקקיס. וכשעושה תשובה עד ששיבת העוונות ומחברו זה מורה שכבר עשה תשובה כדאי ועשה חרטה שלישי לבעל התקיעה של העניני ולכן נתעלה ונשכח ומחברו :
ובספר עבודה ישראל (אבות פ"ה) כתב דיש לדיקים המכירים כל חטאי החוטא צפוי כמעשה הארז"ל שאמר לאדם אחד כל העצמות שעשה והורה לו על כולם רק על אחד לא ידע. והענין הארז"ל ידע על פניו והצב לפני העניני עצמה שעבר עליה. וכמו כן יש בכל דור דור וכמו מעשה שה"י אצל הרב המגיד מוהר"ר יחיאל מיכל ז"ל שאמר לא נ"כ עניני שעבר עליה בשש"ז בכל החטאות והקיימים שה"י בה. ומכ"ש צ"ד שלמעלה ע"כ :
ובספר דעת משה להרב הקדוש **במקאוינין זק"ל** (יג"ט) כתב שעניני ראו נהיות אצלו הרב הצדיק הקדוש זלל"ה צדיק בר"אד ומידי עברו אצל הנחמס למסח ספטי עמד אצל

עניני פסדן

דינים שהקב"ה יס"י עמיד לצע"ר ולנע"ר ולכרו"ת ולכמ"ס לכו"ס ולעקו"ר ולנח"וץ ולנח"ש ולכלו"ח ולקעק"ע ביצח"ס של מזירי ישראל. וכנגד זה הקב"ה הוא מקדש את א"י בעשר קדושות כדל"י צ"פ קמ"א דמס' כלים. קב הישר :

(חפז) מעם. שאומרים כל חמירא וחמיעא כו' בלשון חרנוס. כי בכיות ששלחם היא חיות האדם ואין ראוי לזלזל בכבוד הנריך לו ואלו ס"י אומר

בלה"ק שמבינים בו מזיקין ומקטריגים אפשר שיבאו לקטרג על הענין לכן חקנו אותו בלשון חרנוס. (סדס"י). ונראה דמטעם זה אין מברכין זמן על דייקה חמץ. עוד טעם. מפני עם הארץ שאינם מבינים בלה"ק כ"א בלשון ארמי. (ד"מ) :

(חפז) מעם. שאין מברכין זמן על דייקה חמץ. מפני שבדיקה הוא לנורך הרגל וסמכין אזמן דרגל. עוד ס"י הל"ב :

(חפח) עוד מעם. מפני שאין מברכין ששה ינו אלא על דבר שיש בו שמחה וסגולה לנוף אבל דייקה חמץ מלעטור הוא באבוד חמיו כשאר לו ובשרפחו. אבודרס :

(חפט) עוד מעם. שאין מברכין שבחיינו על ציטור חמץ. מפני שמכלה החמץ פמ"ג ס"י הל"ב סוסק"ב צסס ר"פ ורשב"א :

(חל) מעם. שאין אומרים מזמור לתודס ע"פ. מפני בלחמי חודס ס"י חמץ ואפי' בע"פ אסור להקריבם שיבאו לידי נזח. מ"א ס"י הכ"ט סק"ז :

(חל"א) מעם. שהכורות מחטנין בע"פ זכר לנס שנילוו ממכות בכורות. (ל' לבוש ס"י ח"ע :

טעם

בית אחד כוונתיה. וישאלהו מה כוונתה בית זה וישאר צתים אשר כבודו מתחיה עליו. ועמד כי לא יוכל לטבול טוונת הצית הזה. ואחר התקירה והדרישה כחודע כי נזקקת הוא שפד זה זמן ספר תולדות יעקב יוסף רה"ל. לזאת עלה להנחו מטיינחהו עוד לפני ע"כ :

(י) בספר קרבן נתנאל חולק על השנות יעקב דסוגר דלס גולד בן צכור קודם חלות לילה הרד ליי"ד דהאז לריך להתענות וכתב דכל שהצכור אינו עדיין שלשים יום אינו להתענות צשכילו וכי ס"ד שיה"י יחר חיוב על האז מלפדות צנו הצכור וחומרל דלמי לירי קולא שמחננה ציטק וצעי"י שלא לנורך ע"ש :

ובספר זכור לאמדהם כתב ג"כ בהשנות יעקב דק אס גולד בן צכור אחר חלות לילה ליי"ד לא יתענה אציו להחר דכל שגולד צינלרים אחר חלות ליל ע"פ לא ית :

ועל מה שכתב המ"ח עס הנא אחר הנפל לריך נהתענות כתב צד"ו היינו הנא אחר ודל"מל אבל אס צא אחר ילד שמת חוך לי יום שהוא ספק נפל כיון שזמן התורה אנריין כ"ז ולדות של קיימא הם אף שלענין חליטת מלריכים. חלילה ימינו לענין חענית צכורים יש להקט ע"ש. וכי צצו"ת שנות יעקב קימן ס"ז :

הענית אז כשהוא צכור עולה ג"כ צשציל צו הקטן וחברון אחר עולה לשניהם ואין האס לריכה להתענות. עיין עטרת זקנים ס"י ח"ע :

לענין כעורת סוכס או כעורת חילה ע"י צצו"ת עולה שנואל קימן בית וש"ת השו"י מלהצב וע"י נוסנה לתוך פ"ו ונ"י כלי המקדש ונחפשב הוננה לסקל. וכן כתב ונהלית הסק : שם דאפינו הנוקל להחיר לאכול לצכור אפינו אינו צעל צרית על כעורת חילס צלא התרה נח הפסיד תשוס דהמתענה מתענה ארעהת דמנהגו והא הוננה לאכול ע"ש :

וע"י זכר לאצנהס אלות ת' דמענית צכורות המילי דוחס אותו לגמרי ואינו מתענה כלל ואפי"ל

(הלכה) טעם. שלוקחין חימים דוקא לעשות ממנו מצה. כי מן החיבוב עליו קודם. כדי לקיים מצוה אכילה מצה יותר לחיובין. והפסח דמהאי עממא יקט ג"כ ההנה בכ"מ חיטין לפסח לפי שמסתמא הוא כחבוב לרוב ג"כ. חק יעקב ס"י ח"ג :

(הלכה) עוד טעם. ע"י מה דאמר שמואל (ברכות ס"א) ילכ"ר כמין חמה הוא דומה. וע"כ נלבונוו במה שלוקחים חימים כדי לפכניעו במס שפוחטין אותו ברחיים כמו שמרמזין בגמרא (שם). " דרוש ר' חיים כהן ס"י י"ח :

(הלכה) טעם. שאין לבין אלא במים שלנו. כדי ללגן במים. כי כל הכריות הן מדי יסודות אש. מים. רוח. עפר. וכמים הם ג"כ מארבע יסודות אלא שיסוד המים רבם על השלש. והגן אין מיליין אש לא מן המים וכ"י יסמעחו שממלאין לוי זכוכית מים ומעמידין אותו בשמש בלשרים במ"ך אחר וסוף יולל מכלי זכוכית (") לכך לא ישאבן אלא עם שקיעת החמה. שגבר חקקרוו צקרקע כל אותו סיום ומלינין אוחן כל הלילה שהוא י"ב שעות משעת שגשגו ואל"כ לבין צה. (") כל זו ס"י מ"ח ב"ר אשר ז"ל :

(הלכה) טעם. שאסור לאכול מצה כל יום ארבעה עשר. משני שהוא כמו כבועל ארוסתו צדית המיו שלוקט עליה מכות מרדות מדרבנן על שמראש גדול האוחו וסוף לסוף צומת ולא יוכל להחאפק עד שמכניסה לחופה שמברכין עלי' ז' ברכות כן האוכל מצה בע"פ מראש תלותו ורעבנותו שאינו יכול להחאפק

(אם דונה להחזיר אינו ראוי וגם אי"ל ללוותו ולפרעו וגם אי"ל התרה אלא דפונ שיחזיר לו משום שאין הצבור מתענה ונחמת נדר אלא ונחמת מנהג איכא למימר דכך קנלו שלא להתענות יום מילה ע"ש. ונראה דה"ה צפאר סעודת מצה :

דפס"ה ב"ה צפחיר ונחמת טרדת השחיטי שכתבי לגמרי מהתענית ולא זכרתי עד יום א' של פסח והתעניתו אחר פסח צה"כ הגם שלא חלכתי רק מיני חרגימא והצ"י כתב בשם החניא להקל צדמי חרגימא וי"נ לא נחה דעתי בזה כמו שכתב מהר"ל א' שכה ואכל ג"י צננת יש לו להתענות צה"כ. (ועי' שעה סימן קמ"ט סק"ג בשם א"ר דפסוק דיו"ד צננת עלמו לר"ך להשלים אחר שזכר) וכן עשייתו גם אלו שהתעניתו אחר הפסח צה"י ונשנה השנית אף שמתענית ה"י נחה כי חל ע"פ צננת וגם ה"י לי סיום על חס' התעניתו ג"כ :

(*) ופי' שם הפסוק הלב חימים ישיבעך. ע"פ מה דאיחא צוהר כי לפונת הארס ניתן צ' הילכה"ר ובינת כל טוב הלדיק הטונח אותו ולולי הילכה"ר לא ה"י זוכה לאושר העוה"י. ח"ש הכתוב חלב חימים ישיבעך. כי חימים ר"ל הילכה"ר ישיבעך מחלב שנו כלומר מחלב הטונ שצ' :

(*) ובספר אנדרהס לנח"ש כי דונה שאמרו צ"י ה"ן לדין אין מיליין האור מן המים. הוא שממלאין אשישה זכה ומכוכית וי"כ ומשיינן אותה לטבת השמש וכנגד למד נפן נקד רצער צה :

(***) ועי' לזש ס"י תנ"ה ד"ח שאין המעיינות רוחמים ציומי ניסן אלא צלילה כשהחמה הולכה חמת הארץ ומרהיחה המעיינות כל הלילה ואח"כ ציום הם חוזרים ומלעננים ולקך צריכים להיות מחוזרים צקרקע כל היום כדי שיטענו שאין מחקרין אלא צקרקע כל היום. לכך לא ישאבן אלא עם שקיעת החמה. וי"א שגם כששאבן צין השמשות לר"ך להלין כל הלילה

לסתאפק נכמחין עד סליס שיצרך ז' ברכות קודם שיאכל המלח כגון ברכות: יק"ו נ"ו . בפה"א . דירקות וברכת המוציא . וברכה על אכילת מצה . לכן לוקין אותו עליו וגם מכות מרדות מדרבנן אם אוכל ביום קודם ברכו כל הברכות הללו . לבוש סי' הע"א סעי' ז' :

(חלו) טעם. שבע"פ אסור לעשות מלאכה מחצות ולמעלה. כדי שלא יהא טרוד במלאכה וישכח ביעור חמלו ושחיטת הפסח ותקון מצה ללורך

סליס דמלוס לטרוח מצטוד יוס כדי להסב מסר . רש"י פסחים דף כ' ע"א :

(חלו) טעם. דמחמירינן טפי בע"פ שאסור בעשיית מלאכה משאר יו"ט . משום שבזמן שהי' בית המקדש קיים היו כוהנים אבותינו בכל יום שיחיד מצוי קרבן הרי הוא לו ליו"ט כיון שנחשפך בו ואסור לו לעשות מלאכה כמו ביו"ט ובע"פ כיון שכל אחד מישראל חייב להקריב קרבן פסח הרי הוא כיו"ט לכל ישראל "ו" ח"מ כיון שאין זמן שחיטת הפסח אלא מחליט היום ואילך כמו שנאמר בין הערבים חטשו אותו ופירושו מחלות היום ואילך לפיכך לא נהגו איסור מלאכה ג"כ אלא מחלות

הלי' שמיד שמחלת החמה לסקוע הניס מחממין . הלכך ללאת כל הדיעות נוהגים לשאוב אותן בין השונות ולא קודם לכן ולא אח"כ ומליין אותן כל הליכה שהוא י"ב שעות ויכניסם לבית קודם שיצא השמש ואפי' ביום המעון דיוונא דעינא כולא שונא הוא :

ודנה יש כמה אנשים הגם שהם מרקדקים צמות עם כל זה ציון וספלות הוא אלסם שילכך לבדם בית האופה להשיג על הכשר חפ"ת המלות . ומכ"כ שאינו לפי כבוד ליכך ולשאוב מים ללבי הנולד . ועמ עיניהם ונראות . דוד אמר צדק עדותיך ששתי כעל כל הין . בכל מיני שנהה ונפיוח ובכבוד . ח"ל הרמב"ם סוף הלכות לולב . כל הניגים דעתו וחולק כבוד לעלנו ומתכבד בעיניו חוטא ושוטה . ועל זה הזהיר שלמה ואמר אל תתהדר לפני נולך וכל סגשפיל עלנו ומקיל גופו במקוונות אלו הוא הגדול המכובד ואין הגדולי והכבוד אלא לשמוח לפני ד' :

ובספר קב הישר כתב ראייתו נוהגין להרבה גדולי מישראל כשהיו שואלים מים היו לוקחים כלי קטן והיו סופדים בכל פעם ששפך המים א' ב' ג' ד' ה' ו' עד שהיו סופדים כל י"ב אותיות שבתורה כדי להמשיך קדושת אותיות של התורה אל תוך המים . וקודם ציחם היו נושאים על כתפיהם והכניסו לביתם . וכשהוא הילך לשאוב מים לנלוה וכן בחזירתו עם הניס שאובים לא ידבר עם שום אדם כ"א בלשון הקודש . כי עצות הקודש עליו ככתף ישור ה' ויש קבלה שאדי כל טורח שאדם נטריה ח"ע לכבוד יו"ט של פסח והוא עוף ויגע נהגורת ח"י עסק זה הוא הורג כל המזיקים הגקראים נעמי צ"ח . והעוסק בצרדת מלות של ימי הפסח הוא מתקן התיקון של הנולדות ז"ל שכמעט אין אי מחתנו כילל מתעט זה . ע"כ מוטל על כל אור"ט מישראל לתקן מאי דאפשר . ודי צדק דמיו ותקדיו יקבל מתשנות טוונת של ישראל עם וימחר עלינו לנאלינו . אמן :

וע"י רמ"ח שם סעיף ז' דמלה הנאפה בתקנה ואח"כ התפירה וכלושה ביין ושמן אסורים לאכלה בע"פ . וע"י רמ"ח שם ס"ק ח' חפ"י נאפת אח"כ שנית . אכל מפורר ונתעטלה צומר לאכול ומצרך (צמ"ג) דהיי נעשה קדירה וניווה ע"ש . וע"י מחצית השקל עם דל"ע זה לבן צריך ליזהר בפסח שבושים ממלה טחינה מנובלת עגולים קטנים שיש בכל אחד כזית אך ריטב או בלי ריטב ומתנוגים צמון שיטול ידיו ויצרך . המולח על מלה אחרת תחלה ע"ש . ואחר שעה עשירית אסור לאכול מלה עשירה חפ"י מפורר ונתעטלה . אור"ט שם סעיף ז' :

כתב מהרי"ל איסור מלאכה דע"פ ח"ל כשהל ע"פ צננת דהא שנת הוא . אכן מי שדולס להמיר על ע"מנו שלא לעשות מלאכה אחר חלות צערב אותו שנת יחמיר ומשום לא פלוג

מחלוצה כיום ואילך. צד"ח כשעושה מלאכה להשחכר בה וסוף מלאכה גמורה כגון לחפור בגדים חדשים ממש אבל מחקן הוא כליו ליי"מ וכן מי שבחוב ספריס לעלמו דרך לימודו מותר כו'. לבוש סיי' הס"ח סעי' א' ועיי' טור וז"י שם ועיי' סעי' הל"א :

(הלכה) טעם. שאנו קורין את יום טוב המכונה בחורס בשם חג המצות אנו קורין אותו פסח שלא בשל החורס נקרא יו"ט זה בשם חג המצות. משום דכתיב אני לדודי ודודי לי. היינו שאנו מספרים שבחו של הקב"ה והקב"ה מספר שבח של ישראל וכן הוא שאנו מניחין הפילין וכחוב צבן שבח של הקב"ה. והקב"ה מניח הפילין שבח צבן של ישראל. ולזה בחורס נקרא יו"ט זה בשם חג המצות כביכול כשי"ח מספר שבח של ישראל ואנו קורין היום טוב בשם פסח על שם שבח השם יתברך ואמרתם זבח פסח הוא לח' אשר פסח בו שהוא שבח בשם יתברך על דרך הפסוק אני לדודי ודודי לי. קדושה לוי פי' בא :

(חלצה) טעם. כשאל יו"ט בשבח אין אומרים מערבית. משום דאין בקיאין בהם ואח"כ לסטות הנה בשבח. לבוש סיי' הפ"ז סי"ג :

(חק) טעם. שיש מקומות שנוהגין שלא לשנות פרק צמח מדליקין כשחל יו"ט בערב שבח. לפי אינו יכול לומר עישרתן פירצתן לפי שאין מעשרין ומערבין זו"ט. ויש שאין דוחין אותו בכך שכרי בשעה שאומרים אותו אינו פה לא לעשר ולא לערב ולא להדליק נר. ספר החניא סיי' י"ג. ועיי' לבוש סיי' ע"ד :

(הקא) טעם. שאין אומרים ברכת מעין שבע (היינו מצא"י כו' מנן אבות כו' אלהינו כו' עד מצא"י מקדש השבח) אם חל פסח בשבת. ללא נחמיה חלח מפני המזיקין ובפסח הוא ליל שמורים. טור סיי' הפ"ז :

(הקב) טעם. שאומרים כליל פסח הלל בציבור בנשימה בצרכה תחלה וסוף. י' לפי שאין מצרכין קודם הכלל שקורין בשעת ההגדה לכך קורין כלל בצרכי כדו שלא ילמדך לצרך בשעת ההגדה. חק יעקב סיי' הפ"ז ס"ק ח' :

(הקג) טעם. שבושין הקיט"ל. שלא חזוה דעתו עליו מפני השמחה פ"כ ילבוש בגד מהים ולפי"ז גם האבל ילבושו. עיי' סיי' הע"ב ס"ק ג' :

(הקד) טעם. שכשהוא מיסב לא יטה על גבו ולא על פניו שאין זה דרך חירות. ולא על ימיו. משום הכנתה שלה יקדים קנה לושע דושע הוא על צד ימין ונפתח הכובע שעל פי הקנה מחליו והמאכל נכנס לתוך הקנה ונחנק. לבוש סימן הע"ב סעי' ג'. ואין חילוק בין אימר לאחר. טור שם :

(הקה) טעם. שאומרים הקידוש והבדלה מיושב. כדי שיכ"י דרך הסיבה וחירות חק יעקב סיי' הפ"ג ס"ק ז' ובש"פ האר"ל כתב שיצרך מעומד :

מעט

עלג. והאיל דעיקר האילך משום שהיית פסח ונתינה וס' קרינים בשבת לא שייך לגזור עכ"ל ומהו המעט. מסיבן בליה מקושת כשחל ע"פ בשבת אינם אוכלים הנה זיום ו' אחר ד' שעות זיום המשם לא פלג. ועיי' שיעה סימן תמיד סעיף ז' :

י' בספר ארמות חיים סיי' הפ"ז אלה ו' כתב בשם הגר"ח דגם נמוקס שכתב שלא לאמור משה לשנות המנהג ולדבר על לב הליטר שיאמרו וכו' עשו כמה דברים ע"פ :

(חקו) מעם. דבשאר מועדים אומר ותתן לנו ה' אלהינו באהבה מועדים לשמחה חגים חמנים לששון את יום חג המלות הזה זמן חרותנו מקרא קודש כו'. וכשמל בשבת אומר שני פעמים באהבה אחד כדלעיל ואחד זמן חרותנו באהבה מקרא קודש. לפי כשמל בחול אומר באהבה מועדים לשמחה דלל המועדים קבלו באהבה ולא ספרטים דלא בקבלת החוקה הכינו עלמס שלשת ימים בלא כפי' ואח"כ כששמעו פרטי הדברים מזדעזעים וסולדו לכפי' ע"כ בשאומרים את יום חג המלות הזה או את יום חג הסוכות הזה אי"א באהבה שניה מהאי"כ שבת קבלו במרה באהבה ולכך אומרים בשבת באהבה שנית על פרט של שבת. לבוש סי' חק"ז סעי' א'. וא"ת קרי פסח במלרים ללעווכ ולא צבר סיני. י"ל דמ"מ נהחדשו הקרבנות בסיני כענין שכתוב בפי' אמור ובהמשס עשר יום לחודש חג המלות וגו' וסקרבהס אשה לפי' וגו' לכן אין לומר באהבה מקרא קודש. וגם משום לא סלוג צדגלים. מטס משס אות חר"ה. וע"ל סעי' שי"ח : (חקו) מעם. שא"א שעשה ניסים לפי שעתיד לאומרו צהגדה. חק יעקב סי' תע"ג סק"ב :

(חקח) מעם. על ענין ארבעה כוסות. סנה רבותינו ז"ל במדרש (שמות דבס חו') אמרו ד' גאלות יש כאן. והוצאתי. והצלתי. וגאלתי. ולקחתי. מכאן סמכו חכמים וחקנו ד' כוסות בלילי פסח אחד על הקידוש וסוף נגד ולקחתי כמ"ס אשר בחר בנו מכל עם כו' ומרוב מעלתו סוף קודם לכל. ואח"כ ביום סהגדה בסיפור יליאת מלרים מתחיל בגנות ומסיים בשבח סוף והוצאתי כי פרק עול כשעבוד מעל לוארנו. ואחריו כוס בטה"ז אקב צו ידבר ענ השפעות סעוזות ושנה סארן וסוף נגד והצלתי אהכס מעבודתס סיינו שלל ללמרך כלל אל סעבודה ואחריו כוס סהלל סוף על אשר גאלנו ובורע נשו"י כי לעומת מס שנתן לוחנו לשס ולתכלס בכל סארן כן מחויבים אהחנו להללו ולפארו ולספר שמו ותסלתו. חסד לאברהם :

(חקט) עוד מעם. למלות ד' כוסות. נגד ד' דברים עוזים שהי' בישראל בהיותס במלרים שעי"ז נגאלו חבותינו ממלרים כמשארז"ל. בני יששכר בשס הרב הגדול החיד"א זלכ"ס. וכחז שס ולפי"ז י"ל כום ראשון זכרון שלל שינו את שמוחס. בני ישראל עלו וצני ישראל נפקו. ע"כ מקדשין על כום זה ומצרכין מקדש ישראל. כום ב' זכרון שלל שינו את לשונס. הכס לשונינו נגביר וספחינו אחנו להלל בפס ולשון ולספר הניסים וסנפלאות אשר פעל הפועל ישועות. כום ג' זכרון שהי' גדורים מן סעריות. מצרכין עליו צרהמ"ז. כי אם תלחס אשר סוף חוכל ליסנת מעליא. כום ד' זכרון שלל סיו כסס דילטורין. ע"כ אומרים עליו לא לנו ד' וכי' גמס יאמרו כגויס (דילטורא) חיי' לא חלסיס ע"ס : ")

מס

יחדר כ"א לפחות כוסו כולו בפסח ראשון וכדי לל ידי חובתו צשתיית רביעית ואס לא אותרוכב לפחות וכלו יסנה לכל ספחות רוכו אס יסאלת מעתייתו צטכו יזכר להדיק

(חקי) מעם. למט חקנו חז"ל כגד ד' לשונות של גאולה די כוסות יין דוקא הי' להם לחקן ד' מינים אחרים בחילה או באמירה ובסיפור כגד ד' לשונות הללו. אבל להיות שאמרו רז"ל יכולי לפסוד את כנ העולם מן הדין מיום שחבר בית המקדש דכתיב שכורת ולא מיין סיינו שאין להם דעת כשכור עברו יין ואין מעשי קבץ כלום והאי דילצה"ר החזיק בכנסים אין מחזיקין בכנסי קטן (סייני מי שאין צו דעה) והנה הוא שעמדה לאבותינו במצרים בכניע חור הגאולה הגם שהי' הקטרוג הללו עע"ז והללו וכו' כי הוא שמחה בשעת הקטרוג עת שכרות הוא לנו קטנות דע"ת ואין כאן דין ויכולי לפסוד וכו' שנאמר שכורת ולא מיין ע"כ כגד ד' לשונות של גאולה החקינו חז"ל יי"ן המשכ"ר כי הוא שמחה אין לספ"א טענה חזקה כי החזיק בכנסי קטן מבלי דעת ומעשיו אינו כלום כי בגלות נאמר שכורת ולא מיין. ומשעם זה. אמרו חז"ל בימי הפורים חייב אדם לבסומי וכו' כי נתחייבו על שהשתחוו וכו' והי' הטענה להכלל וכו' עת שכרות וכו' שכורת ולא מיין. (בני יששכר) ומשעם זה המנהג כשאומרים והוא שעמדה לאבותינו לחזק את הכוס כי הוא שמחה לנו כזכר לעיל. שם :

(חקי) מעם. שהנשים חייבות בארבע כוסות. מפני שהנשים היו עיקר באתות הכס שזכות נשים לדקיות נגאלו משאי"ב בסוכה. מ"א ס"י חע"ב ס"ק ע"ז :

(חקי) מעם. שאין מצרכין אקב"ו לשתות ד' כוסות כמו על נר חנוכה שסוף מדרבנן. לפי שאינו עושה ביחד כמו מגילת אין קירין אותה סירוגין וד' כוסות אם שחון בזה אחת לא ילא ע"כ אין לברך דאין ד' כוסות אז לברך עליה כלל. (ירקח) :

(חקי) מעם. שלוקחין שני תבשילין זרוע וביצה. אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה זרוע ע"ש זרוע נטוי' וכוא זכר לפסח שהי' נללס בשפוד ע"ג גחלים וביצה זכר לחגיגה שהי' מקריבים צ"ד וגאכל עם הפסח וביצה הוא לשון ביעל בלשון ארמי כלומר צעי רחמנא לפרקינן. וכזרוע אין אוכלין בלילה וביצה אוכלין. דבלאו זכר לחגיגה יש בה עעס משום אבילות בית המקדש. כמ"ש ברמ"א ס"י חע"ז שליל ע"ב נקבע באותו לילה של חג הפסח. ע"ז ס"י חע"ג סק"ד :

(חקי) מעם. שחרוסת. זכר לטיע שהי' ישראל משתעבדין בו במלכים ועושין אותה ממני פירות מחוקים ומרורים וחומץ ומחבלין אותה בחבלין לדמותה לטיע שיש בו מכל דבר ונותנין בה חפוח זכר לתחת החפוח עוררתין. ואגחים ע"ש דכתיב אל גינת אגוז ירדתי. עור ס"י חע"ג וע"י אבודרס :

(חקי) מעם. כדי להמית את הקפא (פ"י מין חולעת יש במרור והוא מה ע"י שחרוסת) שנמרור שלא יזיקנו. חוס' פסחים דף ע"ז ע"ב

בד"ס

הנשאר אל התקנו דמוג ומנו ואח"כ יחזר וימלא הכוס למען שלא יהא הכוס פגום. ועעס כן לכל הארבע כוסות בכל פעם כשיחוס. ויש קומיין על החוספת לנה מה ששיפין למצו צו בכל פעם. מהר"ל :

עניני פסח

ג"כ קפא : וכארכנו לומר שחליט בחלוש שאם כחליט כמחוצר אסור באכילת על כל פנים אפ"י ימות. (כל זו) :

(הקמח) טעם. שנקרא חרוסת. זכר ללבוש שבי מעשה חרסין. מרדכי בשם ירושלמי ב"פ :

(חקין) טעם. שאוכלין ברפס. מפני שהוא כוטרקון סי פרך כלומר סי ריבוא עבדו עבודה פרך. מ"א סי הע"ג כ"ק ד' :

(חקיח) טעם. שאין מברכין על החרוסת עם היוחו מלוח. משום שאין מלוח באכילתו. (יעב"ד) :

(חקיט) טעם. המרור. זכר לומררו את חייבם ועיקר המלוח הוא בחזרת שהחלתו מהוק וסופו מר זכר לומררו את חייבם בפרך. תחלה בפ"ך ואח"כ בפרך וכוונתו לחזור אחר הסא הפ"י לקנותו דמיום יקרים דשמא סימנא מילתא הוא כלומר לרמוז דהם רחמנא עלן ובמעתי דהסא הוא מה שחנו קודין זערזו"ך בלשון פולין. " לבוש סי הע"ג ס"י ה' :

(חקב) טעם. שנהגו העם לעשות צליל פסח שלש מלות. זכר ללשן סאין שאמר מהרי שלש סאין ופסח סי. ובליעתה זכר לקריעת ים סוף וירדן שכבקע

*) כתב בספר רחמי האב מלוח לפדסם צליל התקדש חג פסח שלא יזכרו הגשים ברכת אכילת מרור כי מיעוטא דמיעוטא הנה שאוכלים כזית. שלם ולא די שאינם מקיימים המלוח אלא ומזכרין ג"כ ברכה לבעלה ע"כ יצרך צעה"ז ויכוין להוציא כולם :

בספר דרך פקודיך יכתב וז"ל רוב האנשים צנדיגות הללו אוכלין תמכא (הנקרא חרי"ן) וקנת הוא הדיק וחזק מאל ואינם יכולים לאכול כזית. ואפ"י מי שאוכל כזית אינו אוכל בנת אחת. ע"כ יש לזהר בזה דהיינו מי שמשער בעלמו שלא יאכל כזית בנת אחת לה יצרך דהרי ברכה לבעלה ע"ש. ובש"מ הכס לבי כ"י קי"ט כהנ דמלוח מן המוצהר בשלחמ"ן :

ובש"ע ההניח סימן תפ"ו כהנ וז"ל שיעור כזית הוא חצי צילה. אמנם יש אומרים שהיא קלת פחות ונכשלים צילה (ע"י מ"א שם בהתחלה) וכיון דמרור בזמן הזה דרענן לכן יכול לבמוך על האומרים שהוא פחות מעט ומשלים צילה. אבל לענין ברכה אחרוני ובהמ"ז ששיעורו בכזית ספק ברכות להקל ולא יצרך עד שיאכל כהני צילה ע"ש :

ובספר חמרי נועם, להרצ הדיק הקדוש מאיר הורוויץ זוק"ל אגד"ק דויקוב חסונה ג"י כתב בשם אה"ז הרצ הדיק הקדוש המפורסם ומהר"ל נבה"ל מראפטשיץ זללה"ה שה"י אוכל מרור פחות עכזית ונידך עליו :

ושמעתי ימאדמו"ר הרצ הדיק הקדוש מאלעםק זוק"ל שהרצ הדיק הקדוש מסרעריסק זללה"ה אכל ג"כ דבר מיעוט מהמרור. גם שמעתי מנאשים יריאים ושלמיים ששמעו

מפיו הקי של הרצ הדיק הקדוש מהר"י מבע"ל זוק"ל שאמר בשם אביו הרצ הדיק הקדוש המפורסם זללה"ה שאנשים ההלויים צנוצעים יכולין לאכול דבר מיעוט ממרור ולצרך עליו : ובספר הוחיל משה סימן סי כתב שמעתי תשנ"י דגנרל רבא הגאון הדיק מצאנז זוק"ל שה"י תחניג ע"ש חניג בנות מרור צמסי לאכול ההרי"ן בלתי נוכל ולעת זקנתו

והשות כמו הזיור אותו הרופא שלא יעשה כן ונחשם פכנה. ובשעת עשיית הקדר היי הכל מוכן לפניו גם המרור כדרכו תמיד. ובהגיעו לקיום מלות המרור אחז המרור צידו ונידך עליו בשם ועלכותו ובהגיעו לאמר ולונו כיים הנרכה ולונו ושמתם מאלד לפשתיכס והליחו וידו ולא אכל י"כ. וכן שמעתי מנאשים נאמנים ששמעו כן מפ"י איש אחד ירא ד' שה"י אללו בפקח ולאס בעיניו שעה כן :

שנצקת בפסח. *) דעת זקנינו מרבוחנו צמלי החום :

(חקקה) שעם. שפורסין מלה האמצעית לבינים ולא הראשונה. לפי שאם יצא
בראשונה יבוי המולח על השני ואסור. לפי שאין מעבירין על

המלוח. אבל עתה יבוי המולח על הראשונה. **) מנהגים :

(חקקב) שעם. המיבול ראשון. משום סיכרה לפי שאין צני אדם רגילין לאכול

ירק קודם הסעודה והחינוקות ישאלו ע"ז. עיין רש"י פסחים

דף קי"ד נ"ו; דאי לא הו"י מטבול אלא השני במרור לא הו"י ניכר דהו"י משום מלוח

אלא כדרך צני אדם למבול חוץ הסעודה ע"כ חקנו למבול קודם הסעודה דבזה

מרמזין שאין המיבול בא מחמת הספירה והוא ס"י למיבול השני שהוא ג"כ שלא

מחמת הסעודה אלא מלוח חכמים. ע"ז ס"י הע"ג ס"ק ז' ובמיבול ראשון יאכל

פחות מכזית דאם יאכל כזית יבוי ספק אם יברך ברכה אחרונה. ואם אירע

שאכל כזית לה יברך ברכה אחרונה. מ"א ס"י הע"ג ס"ק י"ח ועיי' מחנית השקל ט"ז :

שעם. המובלין הכרפס צמיו מלח. מפני שגרפ"ס עולם ש"י שהוא שמו חלבים

במינורו וכדי להמתיק מדה חלבים שהוא מדה סדין מובלין צמיו מלח

שחמים הם מסמרא דחסד והמלח מסמרא דדינה כמזואר ברק"מ. מטעם אחרון :

(חקקנ) שעם. שנוטלין ידיכם ליל שסח קודם המיבול ראשון הע"ג שלא נהגו

כמון עם ליטול ידיכם לכל דבר שמיבולם במשקה והוא מטעם

שאין לנו זכרין מנעמאות עצמינו ומלאכול אוכלין עמאין. עיי' תוספת פסחים

דף קפ"ו ע"ב ד"ה כל. משום דכאחד משאר שינוים שמוטין ליל זה כדי

שיבאלו. חק יעקב ס"י הע"ג ס"ק כ"ה :

מטע

*) כתב בפסח מ"א כלל ק"ל ח"ל יתחלה הג' מלוח נקערה ריבקה אוחס צמקסה כמו נצחת

ויו"ט ומה שטהגין לכרוך המלוח ונתיחן המטפחות בין מלה למלה הוא מנהג צרות

ע"כ. (ולא ראייתו לנהוג כן וגם שאלתי הרבה גדולים יראים ושלמים וכולם פה אחד שהמנהג

לכרוך המלוח ונתיחן המטפחות בין מלה למלה) :

וצריך לנעוה מלוח בשלשתן ויקח ג' מן המלה השלישי שעדיין לא נעשית בה דבר ויצא

עמנה וכורך אותה בחזרת ומטבול בחרוסת ואוכל בלא ברכה זכר לנזקש כהלל שכן ה"י

מנהגי של הלל. אבל אופן צני אדם שמתחין אותה שלימה עד למחר לברכה המולח לא יפס

סן עשין. וכן אמר ר"י האן משום אציו האיל ושלשתן לשם מטה חעשה מטה בשלשתן. כל

ש. כתב א"ר כ"י תפ"ו סק"ד ח"ל ראייתו ונני עלי' היו מנשקים המלוח והמרור וכל המצות

נעוה מטתן וכן סוכה בכניסתו וי"א וכן ד' וניין שכלולו והכל לחנב המטה :

*) ויצרור היטב צמפה ואם נחלפו אין מעכב. וכן אם נצטרם ראשונה או השלישית יקנה

למלעצית וסא דמוטתין כדי שלא להעביר על המלוח. טגרות מנהגים נעם

השונה מהרמ"ל :

ודא דנתיקן שיאכלם ביחד משום דאם יאכל של המולח תחלה שהיא השלימה הרי צלוחת

אכילה יאל י"ח מלה ואן צתיק לחם עופי לשם מלה דהיא הפדוסה. זכור לאצניהם :

דבאין תעלה רצו של האופן בעל חמ"ס זל"ה"ה אם של פסח ציוס אי אפה מלוח של מלוח

מת"ק ענש קודם שי"ב על הסוד : ובספר סדרת קודם אוח פ"ס כתב נעם הגר"ם וכל

ה"י אופה מלוח נע"פ ע"ש :

(תקנד) מעם. שפוזלין שני פעמים. סאי זכר לגאולה כדכתיב ונקחחס
אנדה אזוב וענבלים בדם. וכדי נגד כגלות סביב צמח
עכירה יוסף דכתיב ויטבלו את הכתונת בדם. (תעשי ס'.) וחמץ. שמטבל
בחומץ. כי כן סיי משועבדים תחת מעוול חומץ. (שלי"ב) :

(תקנס) עוד מעם. לזכר על צי עבילות שטבלו יליד בית ומקנת בסף. עוד
מעם. כנגד סחי כזאות אחת על המשקוף ואחת אל
כמזוזות. דעת זקנים :

(תקנו) מעם. שנסגו לפרוס המצה קודם הנדס. כדי שלא יאמר סה לחמא
עניא חלא על מלכ פרוסכ כדאמרינן בפסחים מה דרכו של עני
בפרוסכ אף כאן בפרוסכ. אבודרס :

(תקנז) מעם. שמעמינן כאפיקומן. כדי שיראו הסיניקות וישאלו מפני מה
מעמינן המלכ ועדיין לא אכלנו ומחוך החשובה נבא לסער יליאר
מלרים ומוזנין מיד כוס שני כדי שישאלו הסיניקות למה שותין כוס שני קידכ
כסעודה. לזכר שם סעיף וי וסעיף ז. וראוי לכורכס בחוך המטפחת וליסגה
הין סכרים. " ממס משכ אות חרמיז :

(תקנה) מעם. בעושין מצה אפיקומן ואין עושין מרור אפיקומן סלא שמיכ
כחובין בפסוק אחד כדכתיב על מלות ומרורים יאכלוכו. לס
שמלכ בזמן הזכ דאורייתא ומרור מדרבנן. סלכך עבדינן למלכ אפיקומן זכו
לפסח סכוא מדאורייתא ולא עבדינן למרור אפיקומן זכר לשסח לפי סכוא מדרבנן.
ספר סחניא סיי מ"ח :

(תקנט) מעם. סמנהג סהסיניקות חושפין האפיקומן כליל פסח. סעל ידי זכ
לא ישנו ויחצוררו לסאל וזה סאמרו בסיס פסחים דף ק"ט ע"א
חושפין מצה כליל פסחים. " חק יעקב סיי חט"ב ס"ק צ' :

(תקל) מעם. נכון בהגבחה הקערה בלחמנו הא לחמא עניא. סמפרטיס כחכו
עטס לסגבסס זו כדי שישאלו וטעס זה סוא רחוק. רק י"ל כפסוסס
עס"י סמדרב' מאכפוס ירים אביון חלו ישראל ססיו משוקעין במלרים וסקב"ס
כגטיכס וכו רמ סאומרים סה לחמא עניא שרמוז על עניות במלרים ומגבס
סקערה

• ויהא זסיר לאוכלו קודם חלות. עקן סיי דין ספסח לאוכלו קודם חלות סיי לזכר סימן
חגיג סע"י א'. ונכפר מנהס לין להרצ סלדיק הקדוש מוסריי סנהס מענדיל
מרימנאב זוקיל כחכ וז"ל מלניעין את האפיקומן קודם חלות לכל יעגשו צו סקליפות.
ואחר חלות לוקחין אותו מעס. חחת דיבר כסדר לילה סטיס של פסח. ונכסר ליל אי של
פסח כי וזחלק סיותר גדול ילניעו למשמרת עד חצי הלילה סהוא עת שילוף סומיסי וסגת
סעמיס לעלמא לחירות :

•• ונהגין לכקב סתיכות האפיקומן ולחלוטו ויכול לכקב אף כפסח דלא כיש מחמירין. מ"ח
סיי ח"ק סק"ז. כהכ כסוי"ת סנות יעקב ח"ב סאלה מ"ב ח"ל זק"אר שני לוסית
גגית כחכ עדין לעשות כן סהוא ציווי סוכלין. ולא ידעתי מה ציווי יש בית וממולס רסית
מנתי וסתי סטוכיז רז ואין כאן ציווי מוטס חרדן ליחאת מלרים ע"ב :

ושרעם לרמוז על מהמסופה ימים ארבעה בהמדרש הג"ל. מפסח אחרון בעסמ"ח ספר נגדי אחרון על החורב:

(תקלה) טעם. שחומריה הא להמא עניא בלבון ארמיית. לפי שכולם היו מדברים בנשון ארמית ואין עמי הארץ מבינים לנשון הקודש. ד"ח כדי שלא יכיר מלאכי השרת מהפחדים בכל זה ויקטרגו עלינו ויזכרו עונותינו שאין לנו דאויין להגאל שאין מלאכי השרת מכירין לנשון ארמית כמו שפירשנו בקריש. אבודרסם:

(תקל"ב) עוד טעם. מפני כחזיקין שאילו היו מדברים בלשון הקודש היו שומעין מה שאנו אומרים כל שהוא רעב יבא ויאכל היו מחקבלין כונן ומקלקלין כל הסעודה והיו עושין סיוק על בן נסנו לומר בלשון ארמית שגא יסיוול מביטין מה שאנו אומרים כל דכפין ייהו ויכול. * פרדס הגדול בליקוטי דינים: (תקל"ג) טעם. שחומרים די אבולו אבהתנא בארעא דמצרים. כי ויאפו את סבאק לא היו חלל אחרי יליאה מלרים. ופ"י ס"ר יוסף האחושי בשם בן עזרא ה"י שבו בכודי וסיי מאכילין אותו לחם מצה ולא נחמו לו לעולם חמץ. והמעב. מפני שהוא קמס ואינו מסעכל בתורה כחמץ ויספיק ממנו מעט וכן כ"י עובין המלרייט לישראל אבודרסם:

עוד טעם. אפי"פ שגורבו ממלרים כעיר (מטרופולין של המדינה) בליל פ"ו מ"מ לא שלחום עד הגבול בלילה שהוא (כי ארץ מלרים ד"מ פרסס) והם היו בלוען מלרים בחמץ המדינה בלילה שהוא גם ודאי כבר אכלו מצות בלילה זו בתרין מלרים עם הפסח קודם שילאו ונחנכו כחוב על מצות ומרורים יחלכוהו יעב"ן:

(תקל"ד) טעם. בא מרים לשנה הבאה בני הורין בלס"ף. כדי שלא יכינו הפרסיים שכם רז"ס לברוהו (גבורות ה'):

(תקל"ה) עוד טעם. שמשיימין בלשון הקודש שהוא דרך נקשה שאנו מבקשין מלפני כמקוב שישחרר אותנו מעבודה לחירות על בן אומרים שיסיו מביטין מלאכי השרת כהכיא דאמרינן לעולם אל יתפלל אדם בלשון ארמי לא לא בלשון שיסיו מלאכי השרת מבינים ומבקשים עלינו גם הם רחמים. פרדס שם: (תקל"ו) טעם. שנקרא כגדה פדר. כי זה הוא הסדר של כל השנה כי כל המצות הלויים ציליאת מלרים. ובקבלת התורה נאמר אשר סולאסין מארץ מלרים. בית אחרון:

(תקל"ז) טעם. שאין מברכין על קריאת הסגדה כמו שמברכין על קריאת מגילת והלא מצות עשה הוא שנאמר ובגדה לבק ביום שהוא לאמר וכו'. מפני כי במה שאמר בהחלטה בקידוש ובר ליציאת מצרים ילא. והרשב"א כתב כעס

1. כעס נמסר לך כעס נשם ספר מעשה ה' פ"י נחם. כי הפסח אינו נאכל חלל להטיו. וע"כ בזמן הציה נעלו ידלה בלילה שלא יבא חי מן השוק לאכול הפסחים. ואמר שאתם עשה השנה כהגדלו לנעול הדלת ולאחז אומרים כל דכפין ייהו שאין לריבין עתה נחם:

מעט אחר שאין לנך על קריאתה. מפני שהוא מלווה שאין לפ קצבה יודעם. ואפי' בדבור בעלמא כידבר בענין יליאת מלה ז' ולא חלה כל המרצם פרי זה משוזה. ונקראה כגדכ. ע"ש וכגדח לנך ביום שהוא וכו'. וטוד מפני שמגיד זה ענין יליאת מלרים וכנסים ונפלאות שעשה עמנו כקצ"ב צאורו זמן. " אבדורכס - ועיי' פי"מ סי' הע"ג ס"ק כ"ט ח"ל אמירת רגדס אין לומר בכסידס חלה באימס ויראה ע"ש: ")

(תקלח) מעם. שניסנין לזרוק מעט מן הכוס צאלצנו כשיגיע לרס ואש ותמרות עבן. וכן כשמוזכיר המכות דל"ך עד"ש צלח"ב זכר למה שג'מר אלצב חלפים כוח ולי"כ יש לזרוק צאלצנו " חק יוסף סי' הע"ג ס"ק ל"ד. ועוד לרמז עטי' המכות סי' נחמר מהס כל פעס ומהמטמין :

(תקלט) מעם. שרבי יודח סי' נוחן כסס סימנים דצ"ך עד"ש באח"ב. וכי אין חלס יודע ליקח מכל חיבה אוח אחת ולעשות סימן. לפי שנחללים אינס סדורים כמבוח כמו שהן סדורין צפרשה לפיכך נחן ר' יכודלסימנים כללו לכודיע ססדר כפרשה עיקר. שבילי כלקצ הלכה רי"ח . ועיי' כס עוד פעמים : (תקמ) עוד פעם. משוס דבעל הגדה נקט מכות בכורות. ולא נקט הכי צלינך. דאינכו סיו המכס עלמס ור"י צל נהורות כס"י שגס בככורים סיו מכה עלמס כמ"ש במדרש למכס מלרים צככוריס סכככורים עלמן ככו ללכיסס נמכר לבלחכ. יסוד כלמוכס :

מעס

*) מעס צלין מנצין בעשה כסס. דלשר נאלטו הוה צמוקס שעשה נסס. פמיג ח"ל סי' חפיו . ונכס הדב הלדיק הקדוש מודהיר פנחס מקארין זמקיל מה סלמונים צהגדה חלו האכילטו חת האן כרי חת השנה . הלל שנה יתן צמדה והאן יוד צלילים חל"כ ול"כ ליפכא מנע"ל . ופי' עפי' דכתב רש"י ז"ל צהונש לקטו להס עשנה . להס עשוניה . אחר היום נשחנה צריחו ופעמו . שמדבר כלן הכל צצנה צחי' האן . חלו האכילטו חת האן ולא נתן לו חת השנה . היינו שישהנה טיטו צצנה - לשנה דינו :

צכסמר דברי סלול: נכס הדב הלדיק הקדוש מודהיר ל"י יצחק אבדיק בארדישטוב זמק"ל ציאור הנוממר צהגדה חלו קרצט לפני הר כיני ולא נתן לנו התורה דינו . לכחורה חמורה ונה יועיל מעמוד הר סיני חס לא נתן לנו התורה . רק צלמח אמר"ל שהגדהס אצנו קיים כל התורה עד שלא ניתנה - והיינו שכל כך מדקן שכלו עד שהצין מעלמו תהורי וכונת התורה ח"ש כליותיו טבעות חכמה . והנה גם צמממד הר כיני מדככו כל כך עד סעמידתס לפני הר סיני צעלמותו הי' די לחותי דור דיעה חף שלא יתן להס התורה : (** וכן כל הסינה שגריך להכנ צלילה חזה הוי. דוקא צעמח חכילטו ושכי' ולא צעשה צרכה . צרכי יוסף סס חות י"ד :

כתב צפי יוסי'ה שער סי' מי שהחיר לו השס עיני שכלו ומעין צכצני הארז"ל יחלה מעוד: החיקוקים הטורחים של כל הסדר ע"כ יזהר לומר לפני כל דבר ודגכ של הסדר לשס יסוד כרי ופסוק יידי טועס והעיקר שיכוין שצכל דבר הוה עושה נחת דוח ליוצרו וצטראו יד' : (** ובשם הארז"ל חתח שיש לשפוך עס-הכוס צעלמו " סיפין צי נכות ויספוך להיך כוס סגור הרמח לקליפי' הנקרה חרור . והוה כמו שער עגל סעמימין חון לחפילין ליתן חלק לכס"ח . והמעס. כדי שלא יקטר: צליל זה. ועיל סע"י כ"ג ובמרה"ל כתב ח"ל מהר"ש כשומר דס צפרדע כוי שוטף צכל חידה וחינה פעס חתח ען ככוס

(חקמה) טעם. שאין מצרכין על הכלל שבחך כספודס. מפני שאין אומרים
אוחו על הכללן בחורח קריאת הכלל אלא בחורח ביר וכו' ודא
בלבד וגם פסק באמצע ומצרך ברכות כרוב ומרוב בשיח דברים בסעודה ואוכל
ויחוס לכך אין מצרכין עליו. אבודרכס. ופוי לעיל ספ"י חק"ב :

(חקמנ) טעם. שקורין בליל פסח הלל מיושב. מפני שחולקים אוחו אין מצריחין
אוחו לעמוד. ועוד שאז דרך הסיבס וחירות. ספר שהניח כ"י
לי. וטעם. שאומרים כלל מעומד דכתיב הללו עברי ה' העומדים. פ"ז ס"י
חכ"ב ס"ק ד' :

(חקמנ) טעם. חלוקה כלל. מפני דהיי הלל דקודס הסעודה מדבר הכל בציאות
מצרים ושייך לכל הכנה שקודס הסעודה דאיירי כולם בציאות
מצרים אבל הני כלל האחרון וגם רוב סיפורי הסגדה שאחר הסעודה מדברים
ושאר הגאולות ונגאולה הפחידה. לכך קבצו יחד אחר הסעודה. ומצטט זה
יכנין לומר שפוך חמחך קודס לא לנו. ונודגין לפתוח הפתח כמחתינן שפוך
וזמתך על הגוים וגו' להראות שאנו צמחים בשם יתברך וליל שמורים הוא
ובזכות אמונה זו יבא מביא וישפוך חמחו על הע"א. לבוש ס"י ת"פ :

(חקמד) טעם. כשיגיע ללפיכך נועלין כל אי ואי כואו. מפני שבאים לפתוח בשיר
וכלל. ומצינו באגדה מנין שאין אומר שירא אלא על סיון שנאמר
ותאמר להם כגפן וכי. פרדס הגדול ס"י קל"ב :

(חקמה) טעם. כבחל פסח נמול"ש יאמר לסיפך מן הפסחים ומן הזבחים. משום
דאין חגיגה קריבס בשבח. אל"י רבס ס"י תע"ג ס"ק ל"ו :

(חקמנ) טעם. שמצרכין על כל כוס וכוס. כיון דכל חדא וחדא כו' מלוס בפ"ע
מצרכין על כל אחד ואחד. מ"א ס"י תע"ד :

(חקמז) עוד טעם. כיון שנשפח אמירת הכנה יש היסח הדעת מהשחיס ואינו
עולה אז על לבו שישהח אח"כ ט"ז יש ספרד גמור בין הכוסות
יראו לקביע על כל א"א ברכה בפ"ע משא"כ לגבי ברכה אחרונה. כיון שלא כ"י
כו גדר שניעס וכספיקות וקביעות הדעת שלא ישחה עוד לא חל עליו חיוב ברכה
אחרונה (י) אבל אברכס להגאון הקדוש מבוטשאשש זלוק"ל :

עוד

יכוס לחן. ואמר שכן כה דאני"ה וקראו לו הטעם דל"ל מכל אלו יליטו ויטאו על שונאיו
דהא פלוקות להללחה לישראל :

(י) ונראה שחס שפה אחר כוס הראשון של קידוש מים או בארשט לריך לנרך ברכת בניר.
בלגה מתייש כפי שדי סודר מערכת ברכות אוח כ"ג בשם שו"ת דומים שמוציאים
ומחמק לרפואה וכו' הרופא שלא לשחוב כל המים בני"א שזה מציק רק לחלק לארבע או שלש
בוסית ולהפיק בנחיים בהליכה ממוקוס למקוס כדי שיפעמל ויחעכל השחייה ויהי ההפסק בין
שחייה לשחייה לא פסוח מחלי שעה לריך לנרך ברכה ראשונה ואחרונה על כל כוס וכוס וכן
כאן אמרת הסגדה רובא דרובא יש שיעור יותר מחלי שעה וגם יש היסח הדעת וגדר שניעס
דהתפיקות. אבל בברכס שלריך לאכול פחות מכוזת. אפילו אכל כדית בציטול אי אין רשאי לנרך
ברכס אחרונה. כי ברכס בהי"א של טיטול ראשון פוער אם סמדרד ואם ינרך ברכה אחרונה
יגרוס

(תקמח) עוד טעם. שאין מצדך ברכה אחרונה על כל כוס. משום דכוס כנמלך
בכל כוס מכה חיוב שחייבכו חכמים לעשות בכל כוס מלוא

אחרת. תב"ש כ"י י"ט ס"ק י"ז:

(תקמט) טעם. שנוכחין לאכול המרור קודם הסעודה הא הפסח נאכל על השוצע
בסוף הסעודה וגבי כחיוב על מלוא ומרורים יאכלוהו בשלמה מה
שמזכרין על אכילת מלח בהחילת הסעודה הוא מוכרח משום שעי"כ לריבין לאכת
מלח בסעודה ולריבין לצדך עובר לעשייתן אבל במרור קשיא. משום דמלח מורה שב
הגאולה ומרור מורה על הגלות וזכר בולן שביח המקדש ה"י קיים שחיו יודעין
שיביי גלות לבסוף ע"כ אכלו המרור לבסוף אבל בזמן הזה שאנו מחכים ומלפני
לגאולה עולם במהרה ציימו וסוף הכבוד לבוא. ע"כ אובלין המרור תחלה.
מנחם ליון להרב כלדיק הקדוש מרימנאב זלוק"ל:

(תקנ) טעם. שנסגו לאכול בסעודה זו בליס. זכר לאכילת מפני שצפסוק טג
מלוא ומרורים יאכלוהו מרומי החורבן לומר שביום שאובלין מליח
יחול ט"י באב. והוא מרורים וסי' א"ת ב"ש כ"י כלומר והסא גילג ברעדה.
לבוא כ"י חע"ו סע"ף ב"י: "

(תקנא) טעם. למכסג שמוזגין כוס חמישי וקוראין אותו כוס של אליכו כנביא
משום דליכא פלוגתא בגמי' אם לריבין כוס חמישי ולא אפסקא
הלכתא וכשיבא אליכו יחברר הספק ועי"כ מוזגין כוס מספק ואין שותין אותו
וקוראין אותו כוס של אליכו כי בבואו יחבררו כל הספקות וגם ספק זה. (הגר"א):
(תקנב) טעם. לנוכחין כבעלי בחיס לצדך ברבת הויבון צעלמן בשני לילי פסח.
עפ"י מה דגרסינן פרק אלו נאמרים אמר ריב"ל אין נוחנין כוס של
ברכה לצדך אלא לטוב עין שנאמר טוב עין הוא יצדך ועכשיו נראה בעל הבית טוב
עין כמה שמחלק לכל בני הבית ונוכח עלמו דרך חירות וכן אמר בתחילת כל
דכפין ייחי ויכול שזכר נראה טוב עין וא"כ לו נאס לצדך ולכודות. הגהות מנכניה:
(תקנג) טעם. שחקנו רז"ל להחיל בכוס רביעי שפוך חמתך. גפי שעתיד
הקב"ה להסקות לאו"ה ד' כוסות של פורענות. בחיי פי' וארא:

(תקנד) טעם. שאינו ראוי לשהות יין אלא מים אחר ד' כוסות. צעבור העני
שפסקו לכס ד' כוסות מן החמחוי לבי לילוח כדי שלא ישחך יין
שנחנו לו לבי לילוח בליכא אחת. ועוד טעם. כדי שלא ישחך לפי כחייב האדם
לשמוק כל הלילה בהלכות פסח ויציאח מלרים עד בהחטפנו שיכר. הק יעקב סי'
הפ"א ס"ק א'. ואין לעשן כעובדין בלילי פסח אחר כסדר משום הפנה טעם מלכ. כ"י
כ"י

גרוס צד"י לפני המרור ואסור בגרוס צדכה ע"כ גם הירק שנטיעיל אי נפטר תברכה אחרוני ע"י
צרהמ"ז. ועיין מהה"ש ביהן חע"ג ס"ק י"ח:

(*) כתב בש"ח ביה יעקב סי' כ"ד מקום שלא נהגו לאכול לילי צדכה פסח אם הוא ערובל האב
הל"י טרי. וכן לילי קדר ע"ש ועי' ויציאח כ"י חע"ג ס"ק א':

סי' הקי"א ס"ק ה' ועיי' באר היטב סי' הפ"א דכתב ג"כ בשם כנה"ג דבשתיית כעוטי' שקורין פונא"ק שומר נפשו ירחק מכם :

(חקנה) טעם. שכהנו להחזיר שלא לאכול ענבים יבשים שקורין רויני' ושאר פירות יבשים אם לא שידוע שנתייבשו בדרך שאין לחוש לחמץ והמשקה אשר נעשה מהם שוחים. משום דחוששין שזא דנדק בהם קלה חמץ לכן אין אוכלין אותם אבל כמשקה שוחים דאוחו המעט בעל כפי' ואע"ג שזורה גם בשם מ"מ לא כחמירו מספק ומא שנוסגין איסור לבשן משום דע"י ציטול יביב פטמא ביוחא. וסבלי שזואב בהם כמשקה נוטלין שלא להשתמש בהם דבר אחר. " מ"א סי' הס"ז ס"ק ח' :

(חקנו) טעם. שכהנו שלא לאכול אורז ומיני קטניות בשבת כגון פולין וטריס. משום דדגן מעשה קדירא וקטניות מעשה קדינה ובכמה מקומות עופים מהם קמח ובזה דומא לסי' מיני דגן ויאמרו כשם שמוחר לבשל אלו כך מותר לבשל סי' מיני דגן ולא ידעו שאלו באים לידי חימוץ ע"כ גזרו כל אטו כל שמת יצאו לבשל בקדירא גם מיני דגן. מיסו אם נפל מהם חוץ כחבשיל אין אוסרין אוחו. עיי' לבוש סי' הכ"ג סעיף א' :

(חקנו) טעם. שהבין איסור תערובתו במשהו. משום דחמץ הוי דבר שיל"מ ועוד דחמץ לא בדילי חיבשי מיני' כולי שחא לפיכך כפזירו עליו במשכו. עיי' צ"י סי' חמ"ז :

(חקנה) עוד טעם שחמץ איסור במשהו. משום דלא ולא יכלו להחממה אף משהו דכבר היו במ"ב שטרי עומאה. " ישמח משא פי' בא :
טעם

ועיי' פ"ג סס. ח"ל והנהגין לסקן היין מן הגמוקין משום חשש חימוץ שחא יש צעין דנדק על הגמוקין ויטי' נפסק רשאים לסקן אף צע"פ עד הלילה דבשל גבי'. וכשחל פסח ביום אי' ושכח לסקן היין ונלמקיס צע"פ טוב להניח לליל יורט כי בשנת יש כמה חששות צנדיס וכדומה. וחומרא בעלמא מה שאין אוכלין הראזיקים נפסק ונכנסין קודם וכלן א"ח טוב להניחו לסקן צליל יורט. סס סי' תמיד סק"ז :

ועיי' לבוש סי' חס"ז סעי' ה' דכתב וז"ל נוהגין שלא לאכול חלטים יבשים נפסק מפני שרגילין לערב בהם סולת כשמתקנים אותם צמקוס שמציאו איהם וישם וכן הגמוקין צין האדו נ"ס צין השחורים נוהגין שלא לאכול נפסק. מפני שאומרים שהלוגן שעליהם הוא קמח ואע"פ שחקרו עליהם וכדע' שלא לחוש לזה מ"מ כבר פשט האיסור מיהו לא נחפשט האיסור בפשיטת כ"כ אלא בצדוונות שקורין ראזיק"א אבל צדקות השחורות יש מתירין דהא עיינו דואות שאין בהם שום לוגן. ומה שאוסרין האדוונות אע"פ שגם בהן אין רואין לפעמים לוגן אומרים מפני שדרך שמסילין אותן צננים רותחין כשתייבשין אותם וחסשו בהם משום גיעולי חוץ עכ"ס שהרי הרחימו המים נכליהם אע"ג שגם בזה יש חומרא יחירה שהרי סתם כלי עכ"ס אינן בני יומן וה"ל כ"ט לפנס קידס הפסח. מ"מ כבר נהגו לאוסרו מטעם לירוף חרי חששות הללו ע"ש :

ועיי' פלוג סס סק"ה דבפירות יבשים הטעם. לפי שאופין בתנור לחם ומושיצין בתקומו פירות. ופלוימו"ן הטעם לפי שמתחין עליהם סכר או מי שעורים. וע"ש מ"ז סק"ז דלראזיק"א אדוונות אין אוכלים והשחורים קטנים יש מתירין ע"ש. ובסי' הפ"ד סק"א כתב ח"ל יש נוהגין שלא לאכול שום נפסק ואיני יודע טעם למה. ומ"מ עתה אין להקל בפני ע"ס ובנענה למ"ח אין להחזיר :

ראוי לאדם למעט באכילת מזה אף שהוא שנייה נשעת קליה כי אינך יודע אי' מהו

(חקנט) מעם שש"ץ מחיל האל בתעצומות בכל השלם רגלים. מפני שהם ז' ליליחה מזרים שמורים על העלמות פחו ויכולחו הגדולה. לבוש ש חפ"ח סעי' א':

(חקס) מעם. שאין אומרים י"ג מדות ורש"ע בשעת כולחה ס"ח כשחל י"ג בשנת. משום שיש בו איסור חנוכה בשנת משא"כ צ"ב ללא קפדו כולו האי. ע"י מ"ח ס"י קכ"ח סק"ע וע"ל סעי' חשכ"ט:

(חקסא) מעם. שמכריזין בשמיני עלרח קודם מוסף משיב הרוח ומוריד הנשם ואין מכריזין בחפלת מוסף ביום הראשון של פסח שלא לומר משיב הרוח. מפני שנראה כאלו ממאניס בגמתיס. אבל במקומות שאומרים מוריד הטל בימות החמה מכריז השמש ב"ט ראשון של פסח מוריד הטל. (ו) ואז פוסקין גם הליבור בחפלת מוסף להזכיר גשם. לבוש ס"י קי"ד סעי' ג' וע"י לעיל סעי' ש"ח וסעי' שס"ד וע"ל סעי' ס"ו בהשמות:

(חקסג) מעם. שש"ץ לובש את הקיט"ל בחפלת על ביום א' דפסח ונחפלת גשם בשמיני עלרח ובר"ס וכו"ר. לשבד את לבו ולעוררו על כוונת שזכס מחפלין על חיי בני ומזוני:

(חקסג) מעם. שקורין ברכה בגשם והטל כי כן הוא הדרך כשאדם נוסע לדרך מחיירה לגפשו פן יבוא לידי אנשים רשעים שלא יכירו ערכו ובהחל

בחנוש יסתלו בו אזי הולך אלל איש לדיק קודם נסיעתו שיברך אותו שהש"ת ילחיה דרכו אשר הוא הולך לכל יתעללו בו אנשים רשעים כן הוא הדבר בגשם והטל הולך לכל העולם ולכל החומות. וכנס רוצים לכל יבגדו על ידם הרשעים אוס"ע פ"כ הולכים בחחילה אל ישראל עם קרובו שיברכו אותו שיזדמן טובתם רק לישראל הקדושים. אג"ה דכלה פ' לך גשם הרב הדיק הקדוש מהר"מ מרימנאב ז"וק"ל:

(חקסד) מעם. שמחילין לומר משיב הרוח ומוריד הנשם בחפלת מוסף של יום שמיני של חג הסוכות ומוריד הטל מחחילין לומר בחפלת מוסף

של יו"ט הראשון של פסח. מפני שהטל ס"י יפה לעולם וילאו כל המועדים בעל. והא דאין אומרים אותו כליל א' של פסח. ליה כל עמא תמן שהן ערודין במלאכתן או בעסקי מלכ ומרור ונעלא אחד מזכיר ואחד שאינו מזכיר ויהי שני אגידות. ומעם. שא"ח מוריד הטל בשחרית כיון דאחי למעטי' לשנס הבאש שיהי סביר שזכורו מערב לכך מחחילין לומר מוריד הטל בחפלת מוסף של יו"ט הראשון של פסח. אבודרכס:

(חקסה) עוד מעם. שמחילין לומר משיב הרוח ומוריד הנשם בחפלת מוסף של יום שמיני של חג הסוכות ומוריד הטל מחחילין לומר בחפלת

מוסף

והן יבשר ומתארו חתן בשעת אפיה ותפק לרעב נפשך בשאר מאכלים ונמיני לפתן. נס נחט ידאים ושלמים שאין אוכלים מזה שכל עליה מים אחר אפייתה. יוש"ה שער ט':

(ובספר מנחה ליון להרב הגדיק הקדוש מוהר"ר מנחם מענדל מרימנאב ז"וק"ל. החנ דנפסא אין נכריזין לפסקו ולהחיל מוריד הטל. ובמז קעס לרדניו על מל שאת גריכין להברי' ע"ש.)

מוכה של יו"ט הראשון של פסח. כי אז אולרות של עללים נפתחים בדמוכה בפרקי ר"א פ' ל"ד דאמר החם הגיע ליל יו"ט הראשון של פסח קרא יצחק לבנו עשו כגדול ואמר לו בני גילה הזה אולרות עללים נפתחות כו' עשה לי מעצמים כדי שחברך. ואומרים גשם בשמיני עלתה דחג דאז דווקא על כמים לכן מהפליין עליו. מנה משה אות חתקע"א ועיי' ליקוטים סעי' ק"י :

(תקפו) טעם. עסכ"ל אומר אלקינו ואלקי אבותינו עד כהנים בלחש לפי שר"ת כתב דהסככים נושאין כפיכם אין הס"ל אומר או"א ברכינו בצרכה וכו' אלא מיד כשיסיים מודים קורא כהן כהנים ור"י כתב דגם כשהכהנים נושאין כפיכם נכון לומר וכדי שלא לשנות כמנהג יש להס"ל לומר או"א עד שמיגיע לכהנים בלחש ואומר בקול רם כהנים ומקיים עם קדושך כאמור בלחש. הגסות מימון פי"ד מהלכות חפלה. ועיי' טור סי' קכ"ח וז"י שם :

(תקפו) טעם. שאין נושאין כפיכם אלא ביו"ט. לפי שהרגלים הם ימי דין כמ"ש רז"ל (ר"ס דף ע"ו) בארבעה פרקים העולם נידון וכו' ואז הוא עת מסי' פתקין כל אחד בדידה. וידוע דקודם מסי' הפתקין יתכן לחזור ולהפכו לעוב. ולכך קככים נושאים כפיכם ויכפוך ד' הקלל לברכה. (י' ישמח משה פ' נשא : (תקסח) טעם. המנהג רוב המקומות עב"י למנוע דוכן ביו"ט וי"כ שחל בשבת. משום גטילה שקודם ברכה שהוא מפורש בש"ס וצוה"ק והיא חיוב יוהר מטבילה ושייך בה שמה יעבור ד"א ברשות הרבים המים וכלי לנטילה וכדאשכחן שעי"ז מצאו חז"ל לשופר ולולב בש"ק אם דהם הכרחיים. ברכות דוד להרב הלויק הקדוש אבד"ק בוטשאטש זנוק"ל פ' לך :

(תקסע) טעם. הנכנס שמחה בחג שבועות ובחג הזכות ולא בפסח. לפי שבו טבעו מזרים בים ולפיכך נכתבו ב' שמחות בסוכות א' לעצמו וא' לחג המנוח חניא דנתי סי' כ"ז בשם אגדה :

(תקע) טעם. שנה הקב"ה לספור את העומר. מפני שהעולם בלעד מפסח עד שבועות על החבואות ועל החילנות כדליתא פ"ק דראש השנה חניא אמר ר"י מפני מה אמרה חורה הביאו עומר בלעד כדי שחברך לכם חבואה שבשדות. ומפני מה אמרה חורה הביאו שחי הלחם בעלרת כדי שחברכו לכם פירות חילין. ומפני מה אמרה חורה נסכו לפני מים בחג כדי שחברכו לכם גשמי שנה כו' ולפיכך לזה הקב"ה לספור ימים אלו כדי שזכור לער העולם ולשוב לו בלב

(י' ולשון חז"ל לעלות לדוכן וכן הוא לשונות כל תפושקים ז"ל וכן הוא לשון הגריות. על שם הדוכן. והוא עליה מקומת שם שיש בה זכרון והתעלות שהי' בדת המקדש חובב"א לכהנים וליום וכתב חזקיה הק' בהעלותך. על שם ונעלה שהי' לפני הנוצרה שהי' הכהן עומד עליה. ונכון שמהי' גזרת ג' טפחים וצדיעבד וצפרו במקובצים עשרה באיזה בית דינה שאין שם שום מדריגה לעלות רק עומדים על הקרקע פשיטא שאין קפידא בה. אך לכחלה יתגש ען המזבח לעלות על מדריגה. וכפי' כהנים הרבה נראה כל שקלחם עולים על מדריגה ד'. וכן ז' או אולי ג' הי' די צו לעלות גם למדת חקירות. אשל אברהם סי' קכ"ט :

ענין שבת

בגג שלם ולהחחנן לפניו לרחם עלינו ועל כבדיות ועל החן שיביי הסניאות
כחקנס שכס סנח חיינו שאס אין קמת אין חורס. אבודרהס :

(חקטא) עוד טעם. מפני שכל אחד מישראל סי' עסוק בקנין שלו וסוג מסחרים כל
אי בגרנו ולום למנות כדי שלא ישכחו זמן עלייחס לרגל. " כס :

(חקטב) טעם. שאין מזכרין זמן אספירס. לפי דליכא שמחס וסנאס דגבר .
חק יעקב סי' חסיט סי"ק ז'. ועיי' כל בו. ועיי' סעי' חר"ב :

(חקטג) עוד טעם. שאין מזכרין זמן אספירס משום דשמא ישכח יום אי' וגמלא
זרכס לזעלס. מט"מ סי' חרס"ט זשס מזר"ס מ"ז :

(חקטד) עוד טעם. כי אין כחשוקס על סימים הנספרים רק על היום שאחר
ימי הספירס אז מזכרין שהחיינו וקימנו והגיענו לזה"ו

בו כל ימי הספירס חיינו סופרים ומלפס ליום הנכבד וסנחשק ססוא. בני
ישכר זשס הרב דלדיק כקדוש מוהר"ר פנחס טקארעין זלוק"ל :

(חקטס) עוד טעם. משום דכל מלוס שכוס סנכס נמלוס אחרת חקנו שיצרך
שהחיינו על ספקריח סלכך ספירס סעומר היא סנכס

נערת ומצרך על סשזועות ועולה לכאן ולכאן מאחר שנגמרס סמלוס היא סיף
וחשלים סספירס. סחד ינחק חות עי' זשס כרדנ"ז. עוד טעם. לפי שמלוס זו היא

זכר לחורבן ויש זס ענמת נפס. שס זשס כרזב"א :

(חקטז) טעם. שיש כוכגין לספור ספירס סעומר זליל-שני של פסח אחר סלדר
דאס יספור קודס כסדר ח"כ עושיכו חול וסאיך יסדור ח"כ

ססדר . וכוי חרתי דסחרי אסדדי . שערי זיכס :

(חקטז) טעם. שאין אנו סופרים זי' ספירות מספק כמו שאנו עושים זי' יו"ט
מספק. מפני שאין לסחמיר כ"ז כיון שאינו אלא זכר למקדש.

ועוד שאס נמכס יום אחד יוחר יגיע יום מ"ט זיו"ט של עררת ואחי לזולתי זי' .
אבודרהס. (וכ"ל עוד טעם שאס נמכס יום אחד שני פעמים ילמורך למנות זיום

סשלישי סיום יום שני ושמא יום כרלשון סי' סעיקר נמלא סלריך לזכך ולמנות
זיום

" ואס שכס לזכך וכספור זכאד מן הימים לא יספור ונשס וליכך זכרכה. דספירס זשזעה
זשזעות חמימות זעיקן והאי ליכא דהא ספר חד יומא וסופר שאר הימים זלא זכרכה .

אזכ אס נוכר זיום ונחרתו יספור זיום זלא זכרכה ונשס וליכך כל הימים זכרכה דלקרי ספיר
חמימות הוהיל ולא דילב לספור אחד מן הימים לגמרי . לזשס סי' חסיט סעי' ח' :

זכספר סתניא סי' ח' כחז וז"ל מלחתי לגוהים ז"ל מאן דאשתלי ולא זריך על ספירס סענמר
לילה דרלשון מצרך זליל שני ואומר דליחמל כוס חד זעוורא ויומא דין חרין זעוורא

סי' משום חמימות זשזועי הוא דליחמיר דלמירין מנה לזמני יומא ומנה לזמני זשזועי . ועוד
זיון דקא מני שני וסלישי לא נפיק מכלל חמימות ע"ש :

דזיר דוד אבודרהס כחז וז"ל וכחז זח"ג שאס הפסיק יום אי' ולא ספר שזכ אינו סופר משום
זשזעיקן חמימות . ואינו קראה לר"י דכל לילה ולילה מנה זפני ענמה היא . וכן כחז

דרא"ט אס לא ספר זלילה לא יספור זיום . זכרכה זכל זלא זכרכה דשזות זידו . ואס שכס ולא
ענה לא זלילה ולא זיום ימנה זלילה של אחריו ויאמר היום כך וחתמול כך זכרכי אהת כי
ספירס ימים אין ונעכזת זו את זו ע"ש :

עניני פסח

ציוס השלישי היום יום שלישי לעומר וכן כל בימים). ועיי' כל צו דעכשוו צמן
 כז' אחרי שאין השפירס אלא זכר למקדש אין לסקפיד שיבא ודאי לילס ע"ש :
 (תקעה) מעב. כבליל שבה וליל יו"ט מזרכין וסופרים ספירה סעומר אחר קידוש
 צביח ככנסה. משיס דמקדמי' שבה כל מא' דאפשר. אבל צביחו
 יספור קודם קידוש. דהא אסור לאכול קודם ספירה. מ"א סי' תפ"ט ס"ק י"ד
 ונמו"ש ויו"ט סופרים קודם כנדלס אחר קדיש התקבל קודם ויחן לך. משום
 דאפוקי יומא מאחרין ליכ כמו דאפשר. מ"א שס ס"ק ט"ו ועיי' פ"מ שס :

(תקעט) טעה. שאומרים יהי רצון אחר הספירה. משום שעכשוו ספירה
 מדרבנן הואיל ואין בהמ"ק קיים ע"כ אנו אומרים יהי' ר' שיבנה
 צכמ"ק ואז יכ"י מן התורה וקיים מלותיו. מטע' משס אוח תרס"ז. כחצ צש"ס
 כיס לעשות ציוס שני צסעודס איזכ דבר זכר לסעודת אפתר שביוס כסוח
 נחלס המן :

(תקפ) טעם. שאומרים הלל ברילוג בחה"מ של פכה. מפני שבז' של פסח
 נעצבו כמלרייס אמר הקב"ה מעשי ידי טובעים ציס ואחס אומרים
 שירס. ") וכיון שבז' אין גומרין אותו ע"כ גם צכמ"מ אין גומרין אותו שלא
 יכא עדיף מיו"ט האחרון. ע"ז סי' ת"ל ס"ק ג' :

(תקפא) טעם. דבין צשבת סה"מ פסח ובין צשבת חכ"מ סיכות קורין ראס. לפי
 שיש צפי' פסל מלות שבה ורגלים וה"ה דכתיב צס חת חג סמניה
 תשמור ומקרא זכ' ילפינן איסור מלאכס צכה"מ צמס' חגיגס אלא לפי צשבת
 דריכיס לקרות ז' גברי לכן מחחילים מראה אהס. מחחית סשקל שס :

טעם

" ובשם הרב הגדיק הקדוש רבי ר' שמעלקי מניקלשבורג זוק"ל על מה שאמרנו
 (כנהדרין ל"ט) צענת קריעת ים סוף צקשו מלאכי השרת לומר שידה לפני הקב"ה
 אומר להן הקב"ה נעשה ידי טוויין ציס ואחס אוננים שידה לפני. דהנה כחצ צחיל כ"מרב
 שהקב"ה פסח אזניהס ושמעו השירה של חיות הקודש ופרחו גשמתן. והנה גם כאן צקיי"ס
 צקשו מלאכי השרת לומר שידה שיסמעו המלריס אח' השיר' ותפסח גשמתן אחר הקב"ה נעשה
 ידי עצבו ציס. היינו הטיעוקת שהשולכו ליאור. ואחס אוננים שידה. הלל לדיך להיות מדה
 כנגד מדה לכן תוכרחין שיטעבו ציס :

ובספר נחלה יעקב מהרב הגדיק הקדוש בל"י א ז"ל פי' הפסוק וצדוה אפיך וגו' נלצו כמו
 נד נחלים וגו' כלומר שכל המימות שנעולם שהולכין אל הים לא היו יכולין לילך
 מחמת שהגנצו מי הים ועברו ועשו כמו ערועה ומחיל לא היו יכולין מימי הגהרות ליפול
 אל הים ולכן נלצו כמו נד כל הגהרות שנכל העולם ועיי"ו תקדש שמו צכל העולם :

ובספר אמרי שפר פי' הפסוק ויאמר אלקים יקו המים וגו'. הנה אומרו ותראה היבשה מיוחדת
 דמילתא דפשיטא דאס ייבחלקו הונים משס יהי' נראה היבשה. אך הכוונה דהנה אערו
 חז"ל וישב דאס בליטתו לתנא כדאשון שתנאי' התנה הקב"ה עם הים להיות נקדע לפני צני
 ישאל. וסיכן מלינו תנאי' זה מרומן. אבל צלסקו זה הוא מרומן וזה שאמר הקב"ה להמים
 שאני מלוח שיקו המים אל נוקוס אחד ואעפ"כ אף שיבי' צמקיס אחד מ"מ אני נותנה תנאי'
 ותראה היבשה צשום זמן שנלעךך יהי' עראה היבשה צנוקוס הים וכן הוא אומר וצני' הלצו
 ציבש' צתוך הים .

(תקפג) טעם. מנחום פנה בקצת בהשפעה מסיימין מקדש טענה לכל וואן
מזכירין טעם לא באמלע ולא בהסימא. משום להלמלא שבת אין
כפרכה בחס"מ. פ"ז שם ס"ק ה'. אבל בשבת בחס"מ של סוכות מסיי" וכזמנים.
משום דחלוקים במוספין חמיר טפי. מ"א שם ס"ק ח' :

(תקפג) עוד טעם. לפי שבשבת חס"מ דסוכות מוליחין ב' ס"ח מה שאין עושין
כן כל שאר ימי תה"מ דסוכות דחין מוליחין רק אחת. ונפסח
מינו מוליחין בשבת של ח"ה יחד משאר ימים דמוליחין כל יום ב' ס"ס. מפני משם
אחת הדע"ו ומפני דין בחס"מ של פסח היחס ע"י. כי תחייב המהים עמידה
גביות בניסן ונלהון גוג ומנוג בחשרי ע"כ מפני דין בניסן הטלמות היבשות
ובחשרי ציוס בוא גוג. פיר טס :

(תקפד) טעם. שנוכחים לומר שיר השירים בשבת של חה"מ. מפני שמפורש
בו ענין יליחא מלרים. ובסוכות קהלת. מפני כהם ימי שמחה
וכתיב בקבלה ולשמחה מה זו עושה. ובשבועות רות. דליחא פילקוט רוח רמו
תקל"ו מה עמין רוח אלל עלתה שנקראת בזמן מהן תורה ללמדך שלא נחנה
תורה אלל ע"י יסורין ועוני כו'. מ"א ס"ו ח"ל ס"ק ח'. ונוסגין לומר ציוס ב'
דשבוטות כי עיקר נתינת התורה ב' ס"ו. ע"י מ"א ר"ס ח"ל ופי"מ ס"ו
ח"ל סק"ח :

(תקפז) עוד טעם. שכתבו לקרות בחג המנוח שיר השירים. מפני שהוא
מדבר מגאולת מלרים שקרא תחלת שבועות של ישראל
גאולתן ראשונה שנאמר לסוסחי ברכני פרעה. וגם בחג השבועות נסגו לקרות
רות. מפני שכתוב בו בתחלת קל"ר שעורים וכו' זמן הקל"ר. ועוד טעם אהר.
לפי שאבותינו לא קבלו את התורה ולא נכנסו לבית אלה במילס ופנילה ותרלחת
דמים כדליחא בפי החולק. ורות גם היא נתייירה כדליחא בפי החולק. וגם
בשמיני חג עלתה נסגו לקרות קהלת. מפני שכתוב בו תן חלק לשבעה. וגם
לשמונה. אלו שבעת ימי החג ושמיני חג עלתה ר"ל לפי שהוא חג האסיף להזכיר
על חרומות ומעשרות ונדריס שלא לעבור עליהם בכל האחר בשלש רגלים. ועוד
טעם אחר. כי שלמ"ה בחג אמרו בהקבל כמו שכתוב במועד שנת השמטה ובחג
הסוטה בנח כל ישראל לראות וגו' הקבל את העם האנשים והנשים סוף
וגו' וכתיב ויקבלו אל המלך שלמה בירת האיתנים בחג וגו' וזו אמרו בהקבל
לכובית את ישראל פ"כ יחכן לאמרו בחג. אבודרסם. וע"י לקמן סעי' תרי"ג וע"י
ליקוטיו סעי' ק"ח :

(תקפו) טעם. דהם חל יו"ט בשבת אין הותמים אחר' מגן אבות בהזמנים. משום
שכרי חם אין שבת אין. זמרים מגן הבוח ציו"ט וא"כ למע יזכור
של יו"ט בזכרה זו שאינה באה בשביל יו"ט. מ"א שבת דף כ"ד ע"ב :

(תקפז) טעם. שמזכירין נשמות בלחרון של ימים טובים. לפי שאחת מעשרת
יוסיס שכיו במקדש הוא שכל ישראל סיו נכנסים לבית המקדש
צ"ע בשנת בהג המצות. ובחג השבועות. ובחג הסוכות. וסיו עומדים לפופים
ומשתחווים

ימשחתיים רוחים הם כ"י נגד טבע ובענין הוא כך כי כל רגל ורגל כיו צאים
 נשמת אברהם יצחק ויעקב לבהמ"ק של מעלה עם כל נשמת הלדוקים והמקדש
 של מעלה כ"י מסתלק וכו' בהמ"ק של מעלה יורדת למטה (" ומקדש של מעלה
 הוא רוחני ולכן כ"י יכול לקבל כל כלל ישראל ולכן עבשיו שחרב סבית בעוונתו
 לריבין לנו לכזכור נשמות אבותינו הקדושים בכל רגל ורגל כדי שיסיב זכותם
 עומדת לנו ולזרעינו לעד אמן. קב שיבר פ' פ"ו בשם מהר"י ז"ל. וכשמזכיר נשמות
 לא יאמר בעבור שאנו נודר לדקס בעד הזכרת נשמתם (רק יאמר בעבור שאתן
 כו') שמה ח"ו יעבד בתשלומי סדר שגדר ואז יספך אליו אחוה הנשמה שגדר
 לדקס בעבורו למקטרג. שם :

(תקפח) טעם. שמזכירין נשמות ואומרים אב הרחמים אף ביו"ט דסיינו ביום ה'
 של פסח ונח' של סוכות ונב' של שבועות. משני שקורין בשם
 כל סבכור (או עבר העשר) ובפ' זו כחוב אים כמחנת ידו נודרין לדקס בעד
 המתים ג"כ וי"כ מזכירין ג"כ כהולל ויום סדן הוא מזכירין נשמת המתים. ("'
 נועם מגדים :

(תקפט) טעם. למנהג בשמובירין נשמות מי שיש לו אב ואם סולך לחון מביח
 הכנסה. מבוט שאם יכ"י שם שמה יאמר עמכם ובגית כרותה
 לשפחים. (לשון חכמים ס"י כ"ד) :

(תקל) עוד טעם. לפי שאם ככל יאמרו יזכור ויכ"י עסקים בדבר זה ואלו יכ"י
 שותקים אמרינן בצרכות שלא יהיו סכל עסקים וכו'.
 וקלח יש לחוש לעין הרע בכ"ג וכדלמרינן בינמות דף ק"ו אית לך אבא ואמא
 במחא ח"ל או יכב צבו עיניו ושכיבין ע"ב ""') שערי אפרים שער י' ס"י ל"ב :
 (תקלח) טעם. כשחל אחרון של פסח בשבת מחליפין בסדר ואומרים באחרון של
 פסח איהותיך ראינו או בעין. משום שיש בו שצטי יס ביסדו
 רבי שמעון הגדול ומשום כבודו ואומרים אחוה אהוביך אהבונך מישרים יולר
 ששייך

(*) בספר זרע קודש להרב הלויק הקדוש מראשטשיין זק"ל (חל) כתב על נשחז"ל
 שלעתיד יהי יורד ונשמים ציהו"ק בנין צנוי בשלימות. להנין למה זה יהי יורד
 צנוי ולא ישלח ונלכיס לעוה"ז לננות כאן. רק הדבר שכיכול ית' בינה ירושלים צנחי' הזאת
 בהקמת מחד גשום ונלך ושרק רק עין לא ראתה חלקים זולתיך. וציהו"ק שלעתיד יהי צנוי
 ציבור וערך ומכל-סורה וברכה של הננין ומכל לבינה ולבינה יתנלץ ויאיר אור המורה שנצנה
 ע"י ויהננך ויאיר ככ"א אוחיות אנכי ה' אלהיך :

(**) בספר הדנה קודש הות ק"י כתב דהאומרים נבעת סוכרות נשמות אחר יזכור גם הנקטח
 של אל מלא יהמים טובים הם דזה הוא תקנה צפ"י וצ"ח. וכ"י נשער
 אפרים ע"ש. ונסידור דעה קדושים כ' לאוערו על הנפטרים צחוך שבתם :
 ובספד אהרות חיים ס"י חרס"ח אוח ז' כתב נשם ס' כרם שלמה דוש"ה תקנו שנתוך שנה
 ראשונה למתת ח"י"א ילכו האצילים מניהכ"כ החולה. שלא יעוררו אצלם צנכי
 ונעקקה ויבלבלו את האחרים וגם להם יגיע ההפסד להחלבל צו"ט :

(***) ובהגהות מנהגים כתב נשם מהר"ש דכשוזכירין נשמות יתן צעד כל הזכרים פרוטע
 ופרוטה אחר מוכ' צו"ט :

כשייך לשנת דחסי'מ. מפני שהיא יסד אותו ג"כ וכו' של פסח אומרים איבת נוראותיך. (" לבוש טו ח"ל :

(תקנ"ב) ט"ז. שנקראו הפיוטים בחמ"ט ההפליח קרוביך. כי כזה ר"ח יקול רנה וישועה באהלי צדיקים. צ"י סי" ס"ח. וא"ר כתב

שם דכוח טעות אנה ל"ל קרובות צחי"ו ונקראו כן מפני שאומרים אוחן בקרב הפלות ובחמ"טעם ע"כ. וכן כתב אבודרסס. וי"א קרובת שמקרב לבן של ישראל

לאביסם שבשמים. פ"מ בפתיחה. כתב המ"א סי" ס"ה סק"א נשם ש"ל שמונה לומר פיוטים יבשפיים ר"א וחיות חמר כנה וכו' ליבטס אש סביבואו (" ע"ש :

(תקנ"ג) טעם. דנכנו עדה ישראל מנכג של חורס ציו"ע אחרון של פסח להקל מעל"סם החומרות בעניני עסק שימור. וכנה כוח לכאורס כמיקל

ע"ע ציו"ט שני שכות מדבריכס. וחלילכ זאת בישראל. אך האמת י"ל דנכשרנב המכאג לכראות גדול כח דברי חז"ל אשר עשו משמרת לדברי חז"ק שציוס הזה

הנוסף מדבריכס ועשו משמרת לחוב"ק כנה כוח משומר מכח מכל מיני השש איסור חמץ ואין לפוס אדם לחוש בשום השש חלילכ כי הוא משומר מכה משמרוס.

למח דוד מהרב כלדיק הקדוש מוסר"ר דוד מדינוב זלוק"ל :

(תקנ"ד) טעם. שלושין ביו"ט בנדרים ש"בים יותר משל ש"ח. וכן נכנו לפרבות במיני מאכ"ים יותר משבת. משום דחייב בשמחה. מ"א סימן

תקכ"ע ס"ק ד' :

עוד

(" כתב בספר מנחם ליון (לספח) שנתתי מ"ה"ל חי מתלמידי מורי זכ"ל שאמר בשם רבו חנהת המסוגלת בר"ל ז' שר פסח שיהחזק. עלונו לקשר דעתו ומחשבתו גדדיקס הקדושים. והוא תועלת גדול וסגולה חמית. שציוס זה נאמר ויאמיט צה וצופס. שאמונתם צה נשלוה ע"י התקשרותם צמשה :

(" ובספר קצ הישר פי פ"ו כתב ח"ל לא יחא קל ענייך אמירות פיוטים של קרוביך והיוכ כל אדם לומר הפיוטים בשמחה ובכוונה הלכ נספה צרות כי בכל פיוט ופיוט

יש פירות נעלמות ולא יהיו הפיוטים דומין עליך כמשא כי הפיוטים נהפדו ע"פ עלת מנאכי מעלה שנגלה לרי אליעזר הקלירי שקידר הפיוטים ע"פ ח"צ ג"ד וע"פ השריק כי הן מחננין ומשנחין למעלי וקבלה צדי מפי זקנים ומפי חסידים מי שמיקל בנאמרת קרוביך ואומר שאיט

פיוט כל כך לאומרס איט מאריך יגיו ח"ו כי כל יחידים שחברו הפיוטים היו גדולי הדור ואנשי ומעשה אשר נעשה להם כמה ניסים צמיהן וצמיתחן :

וכרמצינו בגדול הדור אחד הקרא ר' שלמה אלקביץ זכ"ל שה"ו בקי צמכת הקבלה ובדקדוק וסדר הרנה פיוטים ומרוב חכמתו נחקלחו בו שוגלי ישראל וארצ עליר

ישמעאל חי והרגו וקברו ב"ן שלו ח"ל חילן תלמנה והתלמנה חנהת פניה קודס זמנה ועשהת פירות תמים גדולים וסיס מאוד ויתמהו כל יושבי העיר והדבר נא אל מלך ישמעאלים וירא

המלך הצירות ויתמה וישלח המלך אחר הישמעאלי הכ"ל וישאל אותו איך התחכס לעשות פעולה לבשח הפירות קודס זמנס ומרוב הפחד לא יוכל הישמעאל להשיב אל המלך כי יתמה כנה מלח

סי וה"י מנה המלך לייסר אותו ציסורים קשים אמרים עד שהוכרע הישמעאל לאודס והורס שמוחתו היום שהרג את היהודי רני שלמה אלקביץ המחיל האילן לעשות פירות קודס זמנו ול"ס סמלך לחלות את הישמעאל הדונה על אותו האילן. הכלל העולה כי גדולי הדור תהי הפיוטים

ט"ו. שס

(תקנ"ב) עוד שעם. שלושין צו"ט בגדים טובים יוחר משל שנת. וכן נסגו להרבות צמיני מאכלים יוחר משנת. לפי שכל דבר הבא לפרקים חביב על האדם ביותר. שכרי האדם מכבד יוחר רבו או אציו הבא לפרקים משכוח חדיר אללו " יוסף אומן אזה השל"ט :

(תקנ"ג) מעם. למת שמנקדין הלחם משנה בשנת אחר הפסח במפתח דוקא. ומנהג אבותינו בודאי תורה הוא. והנה י"ל ע"ד הכחוב פתחי נ"י אחותי רעיית. וידוע מאחז"ל שש"י מבקש מהכ"י פתחי לי כחודו של מחס ואני אפתח לכם כפתחו של אולם. וידוע דהכ"י כלל קרואה וגם נקרא בצחי לחם. ע"ד כ"א הלחם אשר הוא אוכל. והנה ידוע דבפסח סיו כל השערים ומוחין עילאין פתוחים יא"ח"ב ננעלו הסרעין ורביבין אנו לפותחי ולוה אנו מנקדין סלחמים סקי משנת זו במפתחות לרעה צוה שאלו פותחין מעט ע"י מלות שנת וס' סטוב יפתח לנו ה"ת חולרו סטוב וילו שחקים ממעל ודלתי שמים יפתח. וכאשר נחן לאבותינו סמן בחודש אייר שמזכרין בשנת זו. אוסב ישראל :

(תקנ"ד) עוד שעם. כי הנה בעת הזאת כשאכלו ישראל מן סמן מסקרת סעומר ואילך לא אכלו עוד מן סמן כמס"ס ויאכלו ממחרת הפסח מעבור הארץ. ואמרינן בגמרא מעתה הפסח אכול עד ששח לא אכול ומאז סחמילו לאכול מחבולת. הארץ. והיו ישראל צריכין לפרנסה ב"י עד עתה ס' לס סמן. חלה ידוע שלבל דבר יש שער כמו שאנחנו מחפליין שיפתח לנו סס"ח שערי פרנסה ומזה כשרבב סמסג להיות עושין לורת מפחה על סחלות לרמו שיפתח לנו סס"ח שערי פרנסה. סס :

(תקנ"ה) מעם. סכוסנין להענות שני וחמישי ושני " אחר הפסח וכן אחר חג ססורה שחוששין שמה מחוך משחה ושמחה בלו לדי עבירה אכל

בעל"ח

" בספ" עבודה ישראל לפי זכור כתב ח"ל והנה הארז"ל כתב סגנדי יומי סטובים מאל שנת. כי צו"ט צח האור עליון ונלוש בלוש והשמחה מושגת יותר ע"כ. אכל ספורים אין מן אלוך ללוש בגדי יומי כי האור הזה סזורה לנית. אינו כ"כ גדול ואינו לךך ללנט רק מחונת שהוא מחור ההכחי. לכן לךך ללוש בגדי שנת ע"ס :

ובספר האור והמש (משפטים כ"ב) כתב שבשבת אנו מחליפין לטושינו מפני ששנת אנו יולאין מעה"ד ונדבקין בעץ החיים שאור החכמה וישיע בשנת ע"כ פושטין לטושי חול סהן כחונה עור ולבסין בגדי שנת ששנת אנו דנקים בעץ החיים והעשה מעור אור. ובספורים מחנוץ אור החכמה וישיע על כל היולונה יותר מיום השנת :

ובספר הגהות מדרצ"א פי יתרו כתב שס דורו זקינו רב הקדוש מוה"ר משולם וישא צוקל"ה על זה שכתב בזהר סס דף פ"ח ע"כ תא חזי בכלהו שאר זמנין ומנין צ"י ב"י לחדי ולמחדי לזככנח ואי הוא חדי בלחודוי כ"י עונש"י סני כ"י ואי אינו ששנח חדי אע"כ ללא יס"צ להחרא לא יחצין עליי שנש"ל כ"י חרסיכס ונוועדיכס ש"אה נפשי וחלו שנת לא קאמר ע"כ. שזה רמו במשנה אין צין יומי לשנת אלא איכל נפש בלנד. תינת בלנד רמו אס אוכל לנד"י זה הוא חילוק צין שנת ליו"ט :

(מ"ו) פסח שני צעניית דב"ב י"ל עליחות ולא מחטן וכנהוג צנרית מולת בב"ב ורש"י להענות כי איכילת הפסח ס"י צלינה. אשל אצרהס ס"י קל"ח. ומתנין לעב סליחות דב"ב גם סליקן מחעניס. סס כ"י סל"ב :

עניני פסח

בעלמא דלוינו אלא יום אחד אין חוששין. מ"א ס"י הל"ב ס"ק א' וע"י חוסי קדושין דף פ"א ד"ה סקבא. וטעם. שאין מחשנין אוחס בחודש ניסן וחש"י. בניסן אין מחשנין אוחס כיון שינא להס רובו של חודש בקדושה ע"כ נוסגין קדושה ויו"ט בכל החודש שאין מחשנין צו חוץ מן הכבורות שמחשנין בע"פ זכר לגב שמחו בכורי מזרים ובכורי ישראל נילולו. ובחש"י אין מחשנין בסופו לפי שהוא מרובה במועדות לכך מחשנין. א"ח"כ. לבוש ס"י הל"ב וע"י צ"י שס וע"י לעיל סע"י חס"ו. ואם יש מילס או סקונס בלוחו שבה נוסגין לברכו במנחה משום מהיות טוב אל חקרי רע מ"א פס סק"ג. ובשבה שמזרכין ר"ח אין להזכיר החשניא שנאמר ביום טובה ס"י צטוב מר"ש בשבה והוא ר"ח. מהר"ל :

(חקלנט) עוד טעם. משיס שהאיר משחנה באלו זמנים ויש לחוש לסכנת שינוי האור שיזיק ח"ו לבריוח לכך מחשנין שלא יזיק להס שינוי האור : (י' לבוש פס :

(ח"ר) עוד טעם. שמחשנין בה"ב לאחך חג המלות ולאחר חג הסוכות. בשב"י בגשמים במרחשוון מחשנין בשבת ראשונה בעבור יורה שיורס על הזרעים לברכה. ובא"יר מפטי שלא חלקס בשדפון וצירקון. ספר חסידים אוח רכ"ז :

(ח"ר) טעם. שנוכנים בכל המקומות שלא לישא נשים צין פסח לעלרת. שלא להרבות בשמחה שבלוחו זמן מחו חלמידי רבי עקיבא אבל לארס ולקדש שפיר דמי. פור ס"י הל"ג :

(ח"ר) עוד טעם. לפי שמפסע רשעים בגיכנס לרי יוחנן צן נורי מפסח וע"י עלתה ועוד שהס ימי דין על התבואה ולכך סעומר בא מן סטעורים. שגלי סלקס. ולכן אין אומרים זמן בשפירה. אל"ס זמא ס"י הל"ג וע"י מ"א פס ס"ק א' דאף מי שטעס שדוכים אסור לעשות רקודין ומחולות ע"ש ; (ח"ר) טעם. שהקודש אייר הוא נבחן ומנופס בחכמת הרשואס שהוא מסוגל לרפואה להריק סא'טומכא מן העיפושיס והולפת סזרס. משום דכנס כל החולשת והחולאים עפ"י הרוב באים מן המאכלים שאינם לפי מזג סארס והנה בחרש זה התחיל המ"ן לירד לחס אצורים לחס סנבלט באצורים ולא ס"י בא מחס שום חולי ושום מכאוב נמלא בחדש הזה כתרפאו כל החולאים ע"כ נשאר עכע קיים שחדש הזה סגולס לרפואה. בני יששכר. (ועסה בעוכ"ר אומרים חודש מייח הוא מסוגל לרפואה). עוד טעם. שלכן סחמלת סערי רפואה בזה החדש כי הוא ר"ח א"ני י"הו"ו כרופאך (מלחתי) :

פסח

דבגאון יעצין נסיוורו כחנ י"ד אייר טכס זו הוא תענית בה"ב הוא יו"ט של דגריהס ורלוו שלא לומר חמנה עכ"פ. הרי גם דעתו להחשנות. וכס' אהרות חיים טט נהגור. כחצ ניכ להחשנות. ועסס הגהות יד סאלו וספרו יוס"ד ליו"ד ס"י ח"א כחצ דאם חל בה"ב בפ"ש אין להחשנות. וע"ל סע"י חל"ב בהשמוחה :

ועל מה ככתב סע"י סינתת חקס"ב ס"ק כ"י פרי שטונה אונן אהר מי סנידך סאומר סחנן על החשניא כ"י קבלה ע"כ. כחצ סע"י פס דאס נלצו שלא להחשנות פשוט דל"ב להחשנות ע"ש :

(חדו) טעם. של ליג בעומר. משום דכל ימים שאין אומרים בו חחינס לא מחו תלמידי ר"ע וכס ימי פסח. כי ימים דר"ח אייר. ואי דר"ח סיון. זי שבתות. בסי"ז ימיס. וא"כ נשאר ל"ב ימים עד מספר מ"ט שבתס מחו תלמידים וע"כ שמחים ביום הל"ג. מכרי"ל. ועי' פ"מ סי' הל"ג דא"ח חמון אף במנחה שלפני ליג בעומר. ואס הוא ביום אי' אין אומרים ל"ג בשבת שלפניו. מפני שהוא כמו חטון. (" לבוש שס :

(חרס) טעם. למה תינוקות מוריים בקשת בל"ג בעומר. כי בטהוא יומא הוא הלולא דרשב"י ובל יומא דרשב"י לא נראתס הקשת והנה ביום עלנחו למרוס עושין הסימן בקשת לרמוז חוס. בני יששכר בשס סרב סלדיק סקדוס מהרמ"מ זלוק"ל :

(חרו) טעם. על מכסג בני ישראל שנוהגין לסרבות באור ביומא דהלולא דרבי שמעון. דכסס ר"ש כס"י מנלס רזין ביום סכוא באדרא קדישא. אמר (ד' רל"ח ע"ב) ז"ל וספתא בעינא לגלחא רזין קמ"י דקוב"ס וכו'. וסאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתי' ביומא אחרא דסא כל יומא דא ברשותי קיימא עכ"ל. רל"ל ס"י סיום מחארך באורו ולא ס"י רשות לאור סיום לכחמשך. סיינו שיפנס מן העולם עד שנתן לו ר"ש רשות חס יורה כי כל סאורות בטלים ומשמשים אל סאור כי טוב. סיינו רזין סחימין דאורייתא אשר גנוז בס אור סגנו. ללדיקים וסלדיקים סמבינים ברזין דאורייתא סנה מאיריס באור סגנו בס. פ"כ אור ה"ט סכוא ס"י מחארך וסמר סקודחו של ר"ש. סכס לבטבור זס מרבין אור ביום סכוא. בני יששכר :

(חרז) עוד טעם. לפי שהי' שבוטח של ספירה סס כנגד סזי קולות וסספירה סחמכות סוא כנגד קול ד' חוצב להבות אש. פ"כ בל"ג בעומר ססספירה סוא הו"ד שבהו"ד והוא ג"כ הלולא דרבי שמעון פ"כ מרבין באור ביום סכוא. שמעתי מידידי סרב סגדול מו"ס משה זאב כ"י :

(חרת) טעם סכסגו סכסים (ובכס"ג כחז ה"ס אנשים) שלא לעשות מלאכס לאחר שקיעת סחמה בימים שבין פסח לערס לפי שבין פסח לערס מחו תלמידי ר"ע קרוב לשקיעת סחמס ונקברו אחר שקיעת סחמס וכו' סעס בטלים ממלאכס ולאחר סספרו מוחר במלאכס סיכף. פ"ז ס"י הל"ג סק"ג. ועי' פ"מ שס דלאחר ליג בעומר יס לסחיר מלאכס ג"ש :

(חרע) טעם, שאין אומרים חמון בהחלת ר"ח סיון עד ח' בו דסיינו אחר אסרו חג. דמיד ב"י סיון א"ל משס לקדשס לחורס. מ"א פ"י הל"ד ס"ק ד' :

טעם

(*) ובעטרז זקנים סיון ח"ג כחז בשס ר"ח סלוי סהוא ס"י טסג חמיד לומר נחס בנרכס חשכון וכססייס סהסלי' ח"ל ר"י לור"א ז"ל מוסס דשב"י סקנור סס סאמר לו אומר לשיס ססס למס הוא אומר נחס ביום שמחתי לכך סוא יס"י בנחמה נקרוז וכן ס"י סמס לו בט סגדול. ס"י שאין לומר חמון ביום ססס פ"ס :

(תרי) מעם. שפעולס קוראין ליום צ' של ר"ח סיון יום יחוס. לפי שפומד בין ר"ח ובין ג' ימי הגבלה פ"כ נקרא מיוחס. ועיי' כעין זה חעניח דף י"ח ע"א סוהיל ומופל בין צ' ימים טובים פשאזכו כיו"ט עלמו. ועיי' סנכדרין דף ק"ד ע"א דמשי"ס לא מכו אח אחז מפני שמופל בין שני לדיקים יוחס וחזקיה: (תריח) עוד מעם. משום דהשי"ח אמר למרע"ה בר"ח סיון שיאמר לישראל ואחס חסיו לי ממלכת ככנים וגוי קדוש וזייחס לי סגולה מכל העמים. וזיוס ראשון לא אמר להם משום. חולשא דאורחא עד יום צ' לחודש כמבואר בשבת דף פ"ז ע"א ע"כ קוראין ליום זה יום יחוס שנאמר לנו סדר יחוסינו מפי רועה נאמן בשם השי"ח. שער בת רבים :

(תריב) עוד מעם. לפי שיוחס של ישראל הוא פעם לקבלת התורה הקדושה ע"ד דאיתא בילקוט בשעט שקיבלו ישראל את התורה נחקנאו בשם אוק"ע ואמרו מה ראוי אלי להתקרב יותר מכל האומות אמר להם הקב"ה כביאו לי ספר יוחסין שלכם שנאמר הבו לד' משפחות עמים כשם שבני אדם מביאים שנאמר ויתילדו על משפחותם. (ז' חזור אליהו סי' במדבר :

(תריג) מעם. למנהג ישראל חורב היא שכותבין באגרותות צו' שזועות של ספירה למספר בני ישראל. לפי שאסור לכסית דעתו מהספירה שזריכין לסיוח שבע שבתות תמימות וכמ"ש בזוכר הקדוש דלריך דלא יחאבד מיני חושבנא דא. מנחס ליון. וכחצ וכן נסגחי בטלמי לומר כמה פעמים ציוס צלי ברכה היום כך וכך לעומר :